

eBOOK

HOOFDZAKEN (ECHT)SCHEIDING

Licentiehouder: mr. N.P.M.W. Kollenburg

Organisatie: De Boorder Schoots Advocaten

Versie: September 2018

Auteurs:

Scott Martens RPA CFE

drs. Hans Liefink RA

mr. Maarten de Mol van Otterloo

drs. Robbert van Woerden FFP

mr. Rob Welling

mr. Nandi Kollenburg

gediplomeerd scheidingsadviseur,
registerpensioenadviseur en gecertificeerd fraudeonderzoeker
registeraccountant

MfN-registermediator en bedrijfsjurist
pensioenspecialist en financieel planner
fiscaal jurist en scheidingsadviseur
scheidingsadvocaat

INHOUD

Dit eBOOK	1
De Praktijkgids (echt)scheiding voor consumenten 2018	2
Auteurs	3
Scheiding in algemene zin	5
Kosten van een scheiding	7
Scheidingsprocedure	8
Hulp bij escalatie	11
Kind & stiefgezin	12
Alimentatie algemeen	13
Kinderalimentatie	14
Partneralimentatie	15
Koop- en huurwoning & hypotheek	16
Onderneming	20
Samenwoners	22
Belastingen & overheidsregelingen	23
Pensioen & scheiding	26
Scheidingsconvenant, definitieve scheiding & nazorg	28
Nawoord	30

Alle informatie in dit eBOOK “Hoofdzaken (echt)scheiding” komt voort uit de omvangrijke “Praktijkgids (echt)scheiding voor consumenten 2018”. Dit eBOOK is geschreven door dezelfde auteurs die hun bijdrage geleverd hebben aan de praktijkgids en beperkt zich tot de hoofdzaken. In dit eBOOK worden een aantal hoofdzaken zeer summier beschreven. Voor meer informatie verwijzen wij naar de praktijkgids.

Licentiehouderschap

Dit eBOOK is voor u als consument-lezer gratis en mag alleen door een licentiehouderschap aan u verstrekt worden. Een licentiehouderschap is altijd een (echt)scheidingspecialist en zal veelal een mediator, advocaat, financial planner, accountant, fiscalist of notaris zijn. Alle licentiehouders van dit eBOOK vindt u op de website van Martens Scheidingsadvies (www.mscheidingsadvies.nl). Als blijkt dat dit eBOOK aan u is verstrekt door iemand die geen licentiehouderschap is, dan vragen wij u om dat aan ons te melden via: support@mscheidingsadvies.nl

Alle rechten van en in dit eBOOK zijn voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit dit eBOOK worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de auteurs gezamenlijk en/of Martens Management BV.

Het verstrekken van een licentiehouderschap is een recht dat berust bij de auteurs van dit eBOOK en wordt slechts met instemming en onder voorwaarden verstrekt aan een natuurlijk persoon waar de persoon werkzaam is. Alleen de natuurlijk persoon mag het eBOOK verstrekken aan derden. Dit verstrekingsrecht is expliciet niet overdraagbaar aan anderen zoals ondernemingen, collega's of gelieerde partijen.

De licentie voor dit eBOOK is verstrekt:

op: 14 september 2018

aan: mr. N.P.M.W. Kollenburg

van: De Boorder Schoots Advocaten.

Bent u ook (echt)scheidingspecialist en wilt u ook gratis licentiehouderschap worden?

Dan kunt u hiertoe een verzoek indienen via het e-mailadres: support@mscheidingsadvies.nl.

Afbakeningen

In dit eBOOK zal in de meeste gevallen de term scheidingspecialist gebruikt worden. In alle andere situaties, zoals bij 'conflictscheiding' of bij persoonlijk advies, wordt de rol van de desbetreffende professional specifiek genoemd. Mocht in dit eBOOK een mannelijke vervoeging zoals hij, hem of zijn gebruikt worden dan wordt eveneens bedoeld: een vrouwelijke vervoeging zoals zij of haar. Dit geldt andersom ook. Indien in dit eBOOK gesproken wordt van een scheiding, wordt ook bedoeld: echtscheiding, scheiding van tafel en bed, scheiding van geregistreerde partner of een scheiding van samenwoners. Waar de term ex-partner is gebruikt wordt ook bedoeld: toekomstig ex-partner. Waar er over een of uw kind wordt gesproken, wordt bedoeld: een kind waarover u en uw ex-partner beiden gezag hebben.

Disclaimer

Hoewel bij de realisatie van deze uitgave een zo groot mogelijke nauwkeurigheid en correctheid werd nagestreefd, kan voor de aanwezigheid van eventuele (druk)fouten, onvolkomen- en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaardt de auteur, noch de uitgever hiervoor enige aansprakelijkheid. De informatie in dit boek is bedoeld voor algemene informatieve doeleinden. Het bevat derhalve geen advies en geen informatie die bedoeld is om als vervanging voor een deskundig en/of persoonlijk advies te dienen. U wordt nadrukkelijk geadviseerd om in specifieke en/of individuele gevallen deskundig advies in te winnen.

DE PRAKTIJKGIDS (ECHT)SCHEIDING VOOR CONSUMENTEN 2018

Als u de definitieve stap zet om te gaan scheiden dan raden wij u aan de praktijkgids voor € 49,95 aan te schaffen via de verschillende webshops, waaronder www.bol.com. De praktijkgids beslaat alle aspecten van een (echt)scheiding en bevat meer dan 220 tips, adviezen, veelgemaakte fouten, aandachtspunten en (reken)voorbeelden. Allemaal handig gemarkeerd in kleurrijke en herkenbare kaders.

Wilt u het boek inkijken dan kunt u op de volgende pagina het inkijkexemplaar bekijken:

<https://www.budgetscheiding.nl/praktijkgids-echtscheiding/>

Onderwerpen die uitvoerig behandeld worden in de Praktijkgids (echt)scheiding 2018 zijn:

- Welke scheidingskosten zijn wel of niet aftrekbaar van de belasting?
- Hoe verhouden het buitenland en (echt)scheiding zich?
- Tips om een goede scheidingspecialist te vinden
- Het succes van een goede scheidingsbegeleiding
- Alle scheidingsprocedures schematisch uitgewerkt inclusief de behandeling van een voorlopige voorziening
- Hoe u kunt (laten) deëscaleren en (laten) ingrijpen bij een lastige scheiding
- Hoe u ouderverstoting kunt voorkomen
- Hoe u het beste met uw kind kunt communiceren
- Hoe een ouderschapsplan wordt opgesteld of gewijzigd
- Hoe alimentatie geïnd kan worden als uw ex-partner niet betaalt
- Hoe kinderalimentatie berekend wordt
- Welke verdeelmethode er zijn voor kinderalimentatie
- Hoe partneralimentatie berekend wordt
- Welke aspecten nog meer meespelen bij de eigen woning
- Hoe het huurrecht is bepaald bij scheidende partners
- Waarom u soms met huwelijkse voorwaarden toch de bedrijfswaarde moet verrekenen
- Hoe u de juiste bedrijfstaxateur kunt kiezen
- Hoe u zou moeten omgaan met schenkingen en/of erfenissen
- Hoe u uw vermogen eerlijk kunt verdelen
- Waarom u bij beëindiging van de samenwoonrelatie ook een scheidingspecialist nodig heeft
- Welke bijzonderheden spelen in de pensioenpraktijk
- Wat opgenomen zou moeten zijn in een scheidingsconvenant
- Welke praktische zaken er spelen na uw scheiding (checklist)
- Hoe een klachtenprocedure werkt
- Welke instanties bij uw scheiding van belang kunnen zijn.

AUTEURS (1)

Scott Martens RPA CFE

Scott is uitgever en hoofdauteur van de reeks van de Praktijkgids (echt)scheiding en geeft scheidingsadvies op juridisch, financieel, sociaal en fiscaal gebied met als specialisme vermogend particulieren, ondernemers en expats. Hij is sinds 2006 eigenaar en adviseur van de scheidingslabels Martens Scheidingsadvies, ExpatDivorces.NL en BudgetScheiding.NL en partner van O2 Scheidingsadvies.

Hij heeft in 2010 het diploma Register Erkend Financieel Echtscheidingsadviseur behaald, maar staat sinds 2013 niet meer in het RFEA-register ingeschreven. Hij is registerpensioenadviseur (RPA), is gecertificeerd fraudeonderzoeker (CFE) en geeft lezingen, trainingen en levert bijdragen aan artikelen. Scott is sinds 2015 voorzitter van de Kring van Scheidingsspecialisten (KvSs) en studeert fiscaal recht aan de Nyenrode Business Universiteit. Voor meer informatie: www.mscheidingsadvies.nl.

drs. Hans Liefink RA

Hans is medeoprichter en aandeelhouder van de onderneming Partner in Finance, een allround MKB-adviesorganisatie waar diverse accountants werkzaam zijn die handelen onder een AFM-vergunning voor wettelijke controles en detachering van financials. Hans is gespecialiseerd in het adviseren van dga's en grotere familiebedrijven en verzorgt de financiële afwikkeling van scheidingen van ondernemers.

Hij is ruim 22 jaar in het vakgebied als registeraccountant actief, waarvan 13 jaar als afgestudeerd RA. Hans is eveneens penningmeester van de Kring van Scheidingsspecialisten (KvSs). Voor meer informatie: www.o2accountants.nl en www.o2scheidingsadvies.nl.

mr. Maarten de Mol van Otterloo

Maarten richt zich op grond van zijn financieel-juridische achtergrond en als MfN-registermediator vooral op de wat complexere vraagstukken rond verdeling van inkomen en vermogen bij de vaststelling van alimentatie en vermogensscheidingen. In het bijzonder bij vraagstukken rond Box 2 (aandelenbelang in een onderneming) en Box 3 (inkomen uit sparen en beleggen).

Daarnaast is Maarten als business mediator actief bij zakelijke geschillen, ondernemingen en haar bestuur, DGA's, ondernemers en hun eigen ondernemingen en discussies rond financiële producten. Maarten is eveneens bestuurslid van de Kring van Scheidingsspecialisten (KvSs).

Voor meer informatie: www.demolmediation.nl en www.mnwk.nl.

AUTEURS (2)

drs. Robbert van Woerden FFP

Robbert is partner van Themis Pensioen Professionals en werkzaam geweest als hoofd van de afdeling Fiscale en Juridische Zaken bij Pensioendesck Nederland te Baarn en heeft gewerkt als senior consultant bij KWPS te Amsterdam. Robbert werkt nog als ‘of counsel’ samen met KWPS. Hij is een ervaren spreker op pensioencongressen maar verzorgt ook incompanytrainingen voor zowel werkgevers als werknemers. “Begrijpelijk maken met voorbeelden is zijn credo.”

Voor HR-adviseurs heeft hij een tweetal boeken geschreven, waaronder *Praktijkgids Pensioenen*. Robbert heeft zowel een economische als een juridische achtergrond. Daarnaast is hij gecertificeerd financieel planner (FFP). Voor meer informatie: www.themispensioen.nl.

mr. Rob Welling

Rob heeft Fiscaal Recht aan de Universiteit van Tilburg gestudeerd en is sindsdien alweer ruim 10 jaar werkzaam als fiscalist. Binnen de algemene praktijk waarin hij werkzaam is richt hij zich vooral op de MKB-praktijk en vermogende particulieren. Daarnaast heeft Rob zich gespecialiseerd in de fiscale en financiële aspecten van het fenomeen (echt)scheiding.

In deze hoedanigheid wordt hij veel betrokken door andere scheidingsspecialisten, zoals advocaten en mediators, bij de begeleiding van scheidingsdossiers. Ook voert hij second-opinions uit en gaat hij de discussie aan met de Belastingdienst omtrent voorgenomen correcties. Daarnaast is Rob binnen zijn specialisatie actief als docent, trainer en auteur. Voor meer informatie: www.stolwijkelderman.nl.

mr. Nandi Kollenburg

Nandi is een ‘jong professional’ die zich al vroeg in haar carrière heeft gespecialiseerd in het familierecht. In 2013 is zij cum laude afgestudeerd aan de Universiteit van Tilburg op het wetsvoorstel lesbisch ouderschap. Na haar studie is zij bij een middelgroot advocatenkantoor in Amsterdam gaan werken, als advocaat personen- en familierecht.

Nandi hield zich daar voornamelijk bezig met gezag- en omgangszaken, huwelijksvermogensrecht en gecompliceerde echtscheidingskwesaties.

In 2017 heeft Nandi de overstap naar De Boorder Schoots Advocaten gemaakt. De Boorder Schoots is een van de grootste kantoren in Nederland dat zich volledig heeft gespecialiseerd in het familierecht. Voor meer informatie: www.deboorderschoots.nl/advocaat/nandi-kollenburg/.

SCHEIDING IN ALGEMENE ZIN

Aandachtspunten en valkuilen

Scheiden is in alle opzichten moeilijk. Het is daarom belangrijk te weten waar u op moet letten en wanneer u in uw eigen valkuilen kan stappen.

Hieronder enkele aandachtspunten bij een scheiding:

- Ga altijd eerst uit van uw eigen waarnemingen en zo min mogelijk van die van buitenstaanders.
- Probeer de situatie, hoe moeilijk het soms ook kan zijn, ook te bekijken vanuit het perspectief van uw ex-partner.
- Stel aanvullende of bevestigende vragen aan uw ex-partner om te controleren of uw interpretatie klopt met wat u waarneemt.
- Probeer zo veel en zo lang mogelijk emoties en beslissingen uit elkaar te houden tijdens de scheiding.
- Bereid u zo goed mogelijk voor en probeer zo objectief mogelijk te zijn in de gesprekken met uw ex-partner.
- Laat datgene wat gebeurd is, de verzoeken, de bedoelingen en de interpretaties van u en uw ex-partner zo goed mogelijk vastleggen. Liefst door een onafhankelijke professional. Als uw ex-partner u niet begrijpt, leg dan zelf schriftelijk vast wat u bedoelt.

De volgende persoonlijke valkuilen komen bij scheiding vaak voor:

- U laat zich overmannen door emoties van uzelf of uw ex-partner.
- U laat zich (grotendeels) leiden door ratio.
- U wilt op eigen initiatief of juist samen te snel gaan scheiden.
- U zet geen vaart achter de scheidingsafwikkeling.
- U schakelt niet of veel te laat de juiste scheidingspecialist in.
- U wilt op eigen initiatief zo goedkoop mogelijk gaan scheiden.
- U behartigt nagenoeg alleen de belangen van uw kind.
- U wilt een omgangsregeling die in de praktijk bijna niet te combineren is met het werk of de vrije tijd.
- Tijdens het traject praat u minder met elkaar en uw eventuele kind.
- Het laten opstellen van alle scheidingsberekeningen en scheidingsdocumenten beschouwt u als een noodzakelijk kwaad of een bureaucratische overlast, waar u zich zo gemakkelijk mogelijk van af moet maken.

Huwelijken en geregistreerd partnerschappen

Voordat u gaat scheiden is het belangrijk om te weten *hoe* u bent getrouwd en wat er verdeeld moet worden.

Huwelijken en geregistreerd partnerschappen vóór 1 januari 2018

Als u vóór 1 januari 2018 bent gehuwd of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan én niet voorafgaand en specifiek afspraken vast heeft gelegd bij een notaris, dan is er sprake van een algehele gemeenschap van goederen. Circa 70% van de Nederlandse huwelijken en geregistreerde partnerschappen is op deze basis 'automatisch' gesloten.

Huwelijken en geregistreerd partnerschappen na 1 januari 2018

Als u na 1 januari 2018 bent gehuwd of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan dan is de nieuwe Wet Beperkte gemeenschap op u van toepassing. U kunt alleen van de nieuwe wet afwijken met een notariële akte vóór het aangaan van het huwelijk of het partnerschap. Doet u dat niet dan geldt automatisch een beperkte gemeenschap van goederen. Alleen de bezittingen en schulden die vóór het huwelijk van partners gezamenlijk zijn en bezittingen en schulden die u en uw partner tijdens het huwelijk of partnerschap krijgen worden bij scheiding verdeeld. Op basis van deze nieuwe wet is bepaald dat het zogenoemde 'voorhuwelijkse vermogen' niet (bij voorbaat) gemeenschappelijk is. Slechts dat wat door partners gemeenschappelijk wordt gemaakt tijdens het huwelijk of het partnerschap, wordt bij scheiding weer verdeeld.

Ook vallen erfenissen en schenkingen niet 'automatisch' meer in de gemeenschap als er geen uitsluitingsclausule is. De wet is aangepast om te voorkomen dat huwelijken en geregistreerde partnerschappen 'automatisch' met een algehele gemeenschap gesloten worden. In dit eBOOK wordt daarom standaard gesproken over een scheiding waarbij het oude regime van toepassing is. Dit omdat voorlopig de meeste scheidingen gebaseerd zijn op een huwelijk of partnerschap dat is aangegaan vóór 1 januari 2018.

Huwelijkse voorwaarden en partnerschapsvoorwaarden

Zo'n 30% van de Nederlandse huwelijken en geregistreerde partnerschappen is gesloten onder huwelijkse voorwaarden of onder partnerschapsvoorwaarden.

De basisvormen zijn:

- *Koude uitsluiting*
Beide partners behouden bij scheiding hun eigen vermogen en inkomen. Een uitzondering hierop zijn de gemaakte kosten voor de gezamenlijke huishouding. Alleen gezamenlijk aangekochte goederen of aangegane schulden zijn gemeenschappelijk en moeten worden verdeeld.
- *Periodiek verrekenbeding*
Bij een periodiek verrekenbeding, wordt het overgespaard inkomen periodiek (meestal jaarlijks) verrekend tijdens het bestaan van de huwelijkse voorwaarden. Verder behoudt ieder zijn eigen vermogen en eigendommen. In de praktijk wordt er vaak geen uitvoering gegeven aan een periodiek verrekenbeding, zodat het automatisch overgaat in een finaal verrekenbeding.
- *Finaal verrekenbeding*
Het overgespaard inkomen en vermogen wordt pas bij scheiding en/of overlijden verrekend. De inhoud van de huwelijkse voorwaarden is echter bepalend voor de manier waarop de verrekening uitgevoerd moet worden.
- *Beperkte gemeenschap van goederen*
Dit is een bijzondere vorm van huwelijksvoorwaarden of partnerschapsvoorwaarden. Doordat er geen sprake is van algehele gemeenschap van goederen behoren alleen de door de partners aangewezen vermogens en/of schulden tot de gemeenschap.

Een argument voor huwelijksvoorwaarden of partnerschapsvoorwaarden, is dat één van de partners tijdens de relatie de andere partner niet wil blootstellen aan bepaalde aansprakelijkheden. Als één van de partners bijvoorbeeld een eenmanszaak heeft, is hij hoofdelijk en privé aansprakelijk voor schulden die de onderneming maakt. Zolang de relatie voortduurt, kunnen huwelijkse voorwaarden en partnerschapsvoorwaarden ervoor zorgen dat niet alle eigendommen binnen het bereik van schuldeisers komen.

(Verhaals)aansprakelijkheid

Als iemand geld leent, ontstaat er een schuld bij een schuldeiser. De lener is dan schuldenaar en is aansprakelijk voor de schuld. Ook kan er een aansprakelijkheid ontstaan als de wetgever dit heeft bepaald. Denk bijvoorbeeld aan aansprakelijkheid bij een verkeersongeluk. De term 'verhaalsaansprakelijkheid' staat los van welke persoon aansprakelijk is. Het heeft alleen betrekking op het vermogen waarop de schuldeiser zijn schuld kan verhalen.

Draagplicht

Bij draagplicht wordt gekeken naar wie 'de drager' is van de schuld. Als gehuwden samen een financiering aangaan en de schuldeiser verhaalt de gehele schuld op de ene partner, dan moet de andere partner hem hiervoor compenseren. De draagplicht richt zich dus bij een scheiding vooral op wie van de twee partners de schuld (in de toekomst) draagt.

KOSTEN VAN EEN SCHEIDING

Internetscheiding: goedkoop is bijna altijd duurkoop!

Op internet wordt soms een begeleiding bij scheiding aangeboden voor maar € 450,- of € 675,- per persoon of zelfs per koppel. Dat zou inclusief de kosten voor indiening van de scheiding bij de rechtbank zijn. Wees u zich bewust van het feit dat de begeleiding tijdens de scheiding beperkt zal zijn en wellicht erger: van slechte kwaliteit. U krijgt bij dergelijke scheidingsdiensten geen enkele garantie voor een goede fiscale, juridische of financiële indiening en behandeling van uw scheiding. U doet u er goed aan een gediplomeerde scheidingspecialist in te schakelen.

Schriftelijke vastlegging

Het is zeer belangrijk dat de afspraken en berekeningen voor zowel u als uw ex-partner goed worden vastgelegd door de scheidingspecialist. Dus niet alleen in het eindproduct, het scheidingsconvenant of in de documenten die u aan de rechtbank stuurt. Als uzelf of uw ex-partner twijfels hebben over beslissingen, overlegpunten of actiepunten van een bepaald onderwerp, dan moeten ook die twijfels vastgelegd worden. Mocht een eenmaal gemaakte afspraak later niet goed in een scheidingsconvenant verwoord zijn dan kunt u later alsnog aantonen wat het doel en de uitgangspunten waren van die afspraak.

Overleg- en conflictscheiding

Als u in (goed) overleg gaat scheiden, spreken we van een overlegscheiding. Een mediator, advocaat of scheidingsadviseur begeleidt in dat geval u en uw ex-partner en u dient samen een verzoek tot scheiding in. Als u ieder een eigen advocaat inschakelt en u en uw ex-partner houden vast aan alleen eigen standpunten, belangen en/of voorstellen dan spreekt men vaak van een conflictscheiding. Daarbij wordt vaak de 'vechtscheiding' als een ernstige vorm van conflictscheiding genoemd.

Probeer in goed overleg te scheiden!

Houd er rekening mee dat een conflictscheiding tot vele malen duurder is en aanzienlijk langer duurt dan een overlegscheiding. Waar een gemiddelde overlegscheiding tussen de € 3.000 en € 5.000,- kost per koppel, zal een relatief soepel verlopende conflictscheiding ongeveer € 4.000,- per persoon kosten. Een conflictscheiding leidt in de meeste gevallen tot dubbele kosten. Een stevige 'vechtscheiding' zal minstens € 8.000,- per persoon kosten tot enkele tienduizenden euro's per persoon. Een bijkomend en groot nadeel van een conflictscheiding is de doorlooptijd. Daar waar een overlegscheiding vaak zo'n 3 tot 6 maanden duurt, kan een overlegscheiding (inclusief hoger beroep) tot meer dan 5 jaren duren.

Gesubsidieerde rechtsbijstand

Als u een te laag inkomen of te weinig vermogen hebt om een scheiding te betalen, kunt u in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Dit heet een 'toevoeging'. De Raad voor Rechtsbijstand neemt dan een deel van de kosten voor haar rekening. Er is wel sprake van een inkomensafhankelijke 'eigen bijdrage'. De eigen bijdrage bij gesubsidieerde rechtsbijstand is een stuk lager als u samen met uw ex-partner een mediationstraject volgt. U komt hiervoor in aanmerking als onder andere uw gezamenlijk fiscaal jaarinkomen niet hoger is dan € 38.000,-. Zie voor meer informatie de website: www.rvr.org.

SCHEIDINGSPROCEDURE

Nadat bij u en/of uw partner het besluit is gevallen om te gaan scheiden en u zich bewust bent van *hoe* u eigenlijk bent getrouwd, zult u op zoek moeten naar een geschikt scheidingsspecialist.

Waar vindt u een bekwaam scheidingsspecialist?

Scheidingsspecialisten kunnen zich kwalificeren middels kennis, knowhow en vaardigheden. Een kundig en ervaren scheidingsspecialist heeft hiervoor een speciale opleiding genoten, voert een keurmerk en/of is meestal aangesloten bij een vereniging. Via de verschillende websites kunt u scheidingsspecialisten vinden.

Bekende keurmerken of verenigingen zijn:

- Mediatorsfederatie Nederland (MfN)
- Kring van Scheidingsspecialisten (KvSs)
- Vereniging van Mediators in het Notariaat (VMN)
- Vereniging Register Financieel Echtscheidingsadviseur (RFEA)
- Nederlandse Vereniging van Familiemediators (mfam)
- Alternative Dispute Resolution (ADR)
- Vereniging van Familierecht Advocaten en Scheidingsmediators (vFAS).

Hoe kunt u op de beste manier uw scheiding in gang zetten?

Een scheiding starten kunt u op eigen of gezamenlijk initiatief doen door het inschakelen van een scheidingsadviseur, mediator of een advocaat. Bij voorkeur maakt u een afspraak op het kantoor van de scheidingsspecialist om te kijken of u 'een klik heeft' met de scheidingsspecialist die uw voorkeur geniet. In veel gevallen in een eerste gesprek gratis en vrijblijvend. Mocht u kiezen voor een scheidingsspecialist vraag dan om een officiële offerte, vraag in welke gevallen u meer moet betalen en om een exemplaar van de algemene en bijzondere voorwaarden, de eventuele gedragscode of een reglement. Al vóór u instemt met de dienstverlening, moet een scheidingsspecialist u grofweg kunnen vertellen welke stappen in de scheidingsprocedure gezet gaan worden.

Scheiding op gezamenlijk verzoek (overlegscheiding)

Als partners op gezamenlijk verzoek willen scheiden, staat een aantal wegen voor hen open om samen tot een goede en vooral vlotte afwikkeling te komen. Indien er geen geschilpunten en tegenstrijdige belangen zijn, kan er gekozen worden voor één scheidingsspecialist die voor de partners gezamenlijk optreedt. Deze scheidingsspecialist stelt een convenant op, waarin alle afspraken over de scheiding worden vastgelegd. Dat zijn bijvoorbeeld afspraken over geld, spullen, uw huis, pensioenregelingen en alimentatie. Indien u minderjarige kinderen heeft moet er ook een ouderschapsplan worden opgesteld. Alleen een advocaat mag een indiening doen van een gezamenlijk scheidingsverzoek.

Als de scheidingsspecialist zelf geen advocaat is, werkt hij meestal samen met een advocaat die de indiening kan verzorgen. Nadat ook de advocaat het convenant (en het eventuele ouderschapsplan) heeft gecontroleerd, stuurt deze de stukken en het formele scheidingsverzoek naar de rechtbank met het verzoek de scheiding uit te spreken. Nadat de rechtbank een uitspraak heeft gedaan, regelt de advocaat vervolgens de inschrijving bij de burgerlijke stand in de gemeente waar u en uw partner getrouwd zijn of een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan. Pas dan is de scheiding definitief. Het voordeel van scheiden op gezamenlijk verzoek is dat dit vaak goedkoper, sneller en effectiever is. Bovendien hoeft er geen zitting plaats te vinden. Partijen hebben immers algehele overeenstemming bereikt.

Als er wel geschilpunten zijn kunnen partijen kiezen voor mediation of 'collaborative divorce'. Bij mediation proberen partijen samen (vaak zonder advocaat) tot een oplossing te komen, onder begeleiding van een onafhankelijke deskundige. Bij een collaborative divorce laat iedere partner zich tijdens het overleg bijstaan door zijn of haar eigen advocaat met eventueel een extra deskundige. Voor deze laatste optie wordt vaak gekozen bij complexere zaken, zoals bijvoorbeeld wanneer een van de partijen een eigen onderneming heeft of men er alleen niet uitkomt bij een omgangsregeling met de kinderen. Als er uiteindelijk overeenstemming is bereikt, worden de afspraken vastgelegd in een convenant (en een eventueel ouderschapsplan) en stuurt de advocaat een gezamenlijk verzoekschrift tot scheiding naar de rechtbank. De rechtbank zal de scheiding vaak binnen 4 tot 6 weken uitspreken en deze vastleggen in een beschikking. Die beschikking moet door een advocaat worden ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Als u en/of uw partner besloten hebben om een overlegscheiding in te gaan, moet een aantal zaken goed voorbereid worden. Als u en uw ex-partner kiezen voor een overlegscheiding, zoekt u samen naar antwoorden, wilt u een oplossing voor complexe zaken en heeft u behoefte aan professionele begeleiding. Dit kan onder begeleiding van scheidingspecialist die uw overlegscheiding in zijn geheel begeleidt. Het doel van de bemiddeling is om tot praktische afspraken te komen waar zowel u, uw ex-partner, als zowel uw kind(eren) baat bij hebben.

Wanneer is het beter om een mediator in te schakelen?

Bij mediation zoekt u samen specifiek naar een oplossing onder begeleiding van een deskundig mediator. De mediator is een neutrale bemiddelaar die de gesprekken tussen twee partijen (en hun eventuele adviseurs) leidt. Onder meer door hen te helpen écht naar elkaar te luisteren en door de goede vragen te stellen. Een mediator neemt geen standpunt in en geeft géén advies (in tegenstelling tot een scheidingsadviseur), maar ondersteunt partners bij het vinden van eigen oplossingen die voor beiden aanvaardbaar zijn. Hij doet zijn uiterste best om de belangen van u en uw ex-partner zo goed mogelijk te behartigen. Een mediator wordt vaak ingezet als er enige spanning of juist onzekerheid is op sociaal-emotioneel vlak. Het proces van het goed begeleiden van de scheiding staat daarbij centraal.

Bij de start van de mediation ondertekenen beide partners en de mediator een mediationovereenkomst. Daarmee verbindt u zich aan de voorwaarden van de mediation, zoals vrijwilligheid, geheimhouding en (de verdeling van) de kosten. De mediator zal eerst met u stilstaan bij de redenen om uit elkaar te gaan. Pas als u samen uw relatie goed heeft afgesloten, heeft u waarschijnlijk minder last van uw emoties en bent u beter in staat om afspraken met elkaar te maken. Ook is de kans zo kleiner dat u in de toekomst opnieuw conflicten zult krijgen.

Iedere mediator werkt anders. De ene mediator begeleidt u van a tot z tijdens de scheiding, de andere mediator richt zich vooral op het sociaal-emotionele proces tussen u en uw ex-partner. Alle persoonlijke, zakelijke en juridische onderwerpen die bij een scheiding horen, komen dan aan bod. Een mediator gespecialiseerd in scheiding (met kinderen) wordt ook wel een familiemediator of gezinsmediator genoemd. De berekeningen voor de scheiding en het opstellen van de stukken wordt (eventueel via de mediator) door uzelf uitbesteed aan bijvoorbeeld een scheidingsadviseur of de mediator zelf. Een advocaat dient vervolgens de stukken bij de rechtbank in. Dat laatste kan een mediator niet zelf doen, met uitzondering van een advocaat-mediator.

Voordelen van mediation:

- U beslist zelf en heeft daardoor meer vrede met de gemaakte afspraken en komt die daardoor ook beter na.
- Mediation gaat uit van onderling vertrouwen en biedt daardoor meer ruimte voor creatieve oplossingen.
- Mediation gaat over het algemeen sneller dan een rechtszaak en is onder bijna alle omstandigheden goedkoper.
- Mediation draagt bij aan het behoud en de verbetering van uw onderlinge verstandhouding.

Wanneer is het beter om een scheidingsadviseur in te schakelen?

Als u kiest voor alléén scheidingsadvisering, dan is een voorwaarde dat u en uw ex-partner redelijk goed met elkaar overweg kunnen tijdens het scheidingstraject. Omdat, in tegenstelling tot mediation, er minder nadruk ligt op de begeleiding bij sociale en emotionele aspecten, kan zuivere scheidingsadvisering vooral erg nuttig zijn bij ingewikkelde financiële, juridische of fiscale onderwerpen. Samengevat kan de opleiding, achtergrond en de werkervaring van uw mediator of scheidingsadviseur dus sterk verschillen. Zo zijn er advocaat(-mediators), MfN-registermediators of op een andere manier erkende of geregistreerde mediators.

Sommige scheidingsadviseurs daarentegen hebben bewust meer focus op scheidingen aangebracht door zowel specifieke opleidingen en/of trainingen te volgen op het gebied van juridisch, fiscaal en financieel scheidingsadvies. Zo zijn er scheidingsadviseurs die erg bekwaam zijn in het begeleiden van cliënten die ondernemer of expat zijn of beschikken over veel particulier vermogen.

Kijk of de kosten gedekt worden door uw rechtsbijstandsverzekering

Als u een rechtsbijstandsverzekering heeft, ga dan na of mediation bij scheiding wordt vergoed en aan welke voorwaarden u moet voldoen. Controleer of u in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Mocht u hiervoor in aanmerking komen dan is het van belang dat u kiest voor een MfN-registermediator mét de accreditatie 'familiemediation'. Alleen hij kan gesubsidieerde rechtsbijstand aanvragen. Neem een besluit over wat u de scheidingspecialist wilt laten doen. Gaat de scheidingsadviseur of mediator alleen bemiddelen tussen u beiden of wilt u dat hij ook de berekeningen maakt, adviezen geeft, het ouderschapsplan en het scheidingsconvenant opstelt? Hoe ingewikkeld is uw juridische en financiële situatie? Bent u in loondienst en zijn er geen ingewikkelde juridische, fiscale of financiële kwesties? Dan kunt u het prima afwikkelen met een familiemediator. Is uw situatie complex en heeft u bijvoorbeeld een eigen onderneming? Laat dan de berekeningen doen door specifiek een scheidingsadviseur óf laat alle controles door hem doen.

Wanneer is het beter om een advocaat inschakelen?

Als partners niet op 'gezamenlijk verzoek' kunnen of willen scheiden, staat maar één optie open om de scheiding af te wikkelen. Beide partners zullen dan een eigen advocaat in moeten schakelen waarbij men ieder zijn of haar eigen belang verdedigt. Eén van de advocaten dient vervolgens het verzoekschrift tot scheiding bij de rechtbank in. In dit verzoekschrift wordt aan een rechtbank verzocht de scheiding uit te spreken en kunnen eventuele nevenverzoeken gedaan worden (denk aan partneralimentatie, kinderalimentatie, omgang kinderen, gebruiksrecht echtelijke woning, etc.) De andere advocaat krijgt vervolgens de gelegenheid om daar schriftelijk bij verweerschrift op te reageren. Als het verweerschrift nog zelfstandige verzoeken bevat, krijgt de eerste advocaat nog de gelegenheid om daar vervolgens weer verweer op te voeren.

Als u en uw ex-partner minderjarige kinderen hebben, dient u voorstel tot een zorgregeling of een ouderschapsplan in te dienen. De rechtbank acht het namelijk in het belang van het kind dat u samen afspraken maakt over uw kind(eren). Zodra deze documenten van beide advocaten door de rechtbank ontvangen zijn, zal de rechtbank een zitting inplannen. Het is mogelijk dat uw minderjarige kinderen door de rechtbank worden opgeroepen voor een zogenoemd kindgesprek. Hier mag u als ouder niet bij aanwezig zijn. Daarna dienen u en uw ex-partner met de advocaten op de zitting te verschijnen. De advocaten krijgen de gelegenheid om pleidooi te houden en de rechter zal ook aan u en uw ex-partner vragen stellen. De rechter doet een aantal weken na de zitting uitspraak. Die uitspraak wordt vastgelegd in een beschikking, die naar de advocaten wordt gestuurd. De advocaten moeten die beschikking in laten schrijven in de registers van de burgerlijke stand of in hoger beroep gaan als ze het niet eens zijn met de uitspraak van de rechtbank.

Omdat alleen deze eerste processtap vaak een aantal maanden duurt, kunnen de advocaten naast bovenstaande procedure een tweede procedure opstarten, waarin zij de rechtbank verzoeken om ‘voorlopige voorzieningen’ te treffen. Kort samengevat wordt dan om een voorlopige beslissing gevraagd, omdat u of uw ex-partner de uitkomst in de lopende procedure niet kunt of wilt afwachten vanwege een spoedeisend belang. Er vindt dan vaak binnen zes weken een zitting plaats en de beslissing van de rechtbank geldt dan voor de duur van de hierboven uitgewerkte scheidingsprocedure.

Scheidingsprocedure voor geregistreerde partners

De scheidingsprocedure voor scheidende geregistreerde partners mét kind(eren) op ‘gezamenlijk verzoek’, is identiek aan die van gehuwde partners. Het indienen van het scheidingsverzoek bij de rechtbank is verplicht, net als het opstellen van een ouderschapsplan. Bij scheidende geregistreerde partners zónder minderjarige kinderen geldt dat de scheiding afgewikkeld kan worden zónder tussenkomst van een rechter. De scheiding kan dan bij een advocaat of notaris worden geformaliseerd met een beëindigingsakte. Nadat de stukken door beide partners zijn besproken en ondertekend, wordt de opgemaakte akte ingediend bij de burgerlijke stand. De ambtenaar schrijft de beëindiging in de registers van de burgerlijke stand in. Vanaf dat moment is men pas officieel gescheiden.

HULP BIJ ESCALATIE

Scheidingen, en dan met name conflictscheidingen, verlopen soms erg moeizaam. In sommige gevallen is er zelfs sprake van een ware vechtscheiding waar ouders en kinderen onder leiden. Dit kan snel escaleren. Het advies is daarom om deskundige hulp in te schakelen. Als het echt noodzakelijk is, zal die hulp zelfs worden opgelegd. Voor deskundige hulp kunt u contact opnemen met de huisarts, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), of het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Zij kunnen u en de kinderen eventueel doorverwijzen naar de juiste instantie. Indien de communicatie verstoord is, zijn er verschillende instanties die u daarin kunnen begeleiden, zoals Ouderschap blijft of Kinderen uit de knel.

Huiselijk geweld

Zodra het om huiselijk geweld of kindermishandeling gaat kunt u contact opnemen met Veilig Thuis. Deze instantie is voor iedereen 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar via telefoonnummer: 0800 2000. Mochten er ernstige zorgen zijn over het welzijn en de veiligheid van de kinderen, dan is de kans groot dat de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) wordt ingeschakeld. De RvdK is een uitvoeringsorganisatie die valt onder het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Het inschakelen van de RvdK kan gedaan worden door:

- de gemeente van uw woonplaats
- een door de gemeente aangewezen instelling voor jeugdhulp
- een Gecertificeerde Instelling (GI)
- Veilig Thuis. Veilig Thuis heeft daarvoor een specifiek loket dat Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) genoemd wordt.

De RvdK zal onderzoek doen en zijn onderzoeksresultaten naar de rechtbank sturen. Vervolgens kan de RvdK de rechtbank verzoeken een maatregel op te leggen in het belang van de veiligheid van het kind. Denk daarbij aan een maatregel zoals ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing en beëindiging van het ouderlijk gezag.

KIND & STIEFGEZIN

Als u gaat scheiden, dan scheidt uw kind met u mee. Hij heeft niet voor de scheiding gekozen, maar moet vaak de grootste gevolgen dragen. Het is daarom van groot belang om voldoende aandacht te hebben voor de kwetsbaarheid en de moeilijke positie van uw kind bij scheiding.

Vertelmoment en boodschap aan uw kind

Wacht, indien mogelijk, tot het besluit om te scheiden definitief is en de datum waarop één van u beiden vertrekt vaststaat. Breng uw kind dan een paar weken van tevoren op de hoogte zodat hij zich erop kan voorbereiden. Zorg dat over bepaalde dingen al duidelijkheid is, bijvoorbeeld over waar uw kind gaat wonen en de zorgregeling.

Belangrijke punten voor uw kind om te weten en bevestigd te krijgen zijn:

- Houden papa en mama nog van mij?
- Ben ik gewenst?
- Wat gaat er veranderen in mijn leven?
- Waar ga ik wonen, wat gebeurt er met mijn spullen? Enzovoort.
- De reden van de scheiding: Heb ik schuld aan de scheiding?
- Had ik iets kunnen doen om de scheiding te voorkomen?

Algemene tips met betrekking tot uw kind:

- Maak geen (heftige) ruzie of voer (stevige) discussies met uw ex-partner in het bijzijn van uw kind.
- Praat nooit negatief over de andere ouder in het bijzijn van uw kind.
- Zet uw kind niet onder druk waardoor het het gevoel krijgt te moeten kiezen.
- Zie uw kind niet als steun en toeverlaat bij de scheiding, maar als 'welkome afleiding' tijdens en na uw scheidingsperikelen.
- Communiceer zo min mogelijk via uw kind met uw ex-partner.
- Geef niet te veel toe aan uw kind en verwen het niet te veel vanwege schuldgevoelens over de scheiding.
- Sta niet toe dat uw kind verantwoordelijkheden en taken op zich neemt die niet bij zijn leeftijd passen.
- Laat de regels niet los omdat uw kind het moeilijk heeft, u zich schuldig voelt over de scheiding of omdat u liever de weg van de minste weerstand kiest omdat u het zelf zwaar heeft. Ieder kind heeft duidelijke regels nodig.
- Blijf duidelijke grenzen stellen naar uw kind.
- Probeer ervoor te zorgen dat familie en vrienden niet negatief praten over de andere ouder.
- Verander in het begin zo min mogelijk voor uw kind, er verandert door de situatie al zo veel.
- Wijk vooral in het begin zo min mogelijk van de zorgregeling af.
- Vertel regelmatig aan uw kind dat u van hem houdt, dat de scheiding niet zijn schuld is en dat u altijd de ouders zult blijven.
- Zorg dat uw kind eerlijk kan praten over zijn verblijf bij de andere partner: vraag geïnteresseerd of hij het leuk heeft gehad en reageer niet negatief op wat hij vertelt.

Het ouderschapsplan

In het ouderschapsplan kunt u zo veel afspraken opnemen als u wenst, maar een aantal onderdelen zijn wettelijk verplicht. Dat zijn afspraken over:

- de manier waarop na de scheiding het ouderlijk gezag wordt vormgegeven;
- de verdeling van de zorgtaken en de zorgregeling;
- de manier waarop u als ouders elkaar informeert en elkaar raadpleegt over belangrijke zaken omtrent uw kind;
- de verdeling van de kosten van uw kind;
- de manier waarop uw kind is betrokken bij het opstellen van het ouderschapsplan.

U kunt het ouderschapsplan op ieder gewenst moment samen aanpassen. Uw kind ontwikkelt zich voortdurend en situaties en inzichten die u heeft, kunnen gaandeweg veranderen. U moet wel samen overeenstemming bereiken over een aanpassing. Als dat niet lukt, dan kunt u de rechter vragen zich erover uit te spreken. Dit brengt echter wel aanzienlijke kosten met zich mee.

Het stiefplan

Het doel van het stiefplan is om de opvoeding van uw kind en de omgang met elkaar in samengestelde gezinnen beter te laten functioneren. Doordat u meer inzicht creëert in verwachtingen, wensen en opvoedstijl, kan uw nieuw samengestelde gezin zich beter ontwikkelen. Hierdoor wordt ook de kans op een nieuwe scheiding aanzienlijk verkleind. Het stiefplan zet u ertoe aan om samen met uw nieuwe partner goed na te denken over uw gezinsorganisatie en zaken beter te regelen met elkaar.

Valkuilen van een stiefgezin zijn onder andere:

- U gaat te snel samenwonen.
- Er is sprake van verschillende opvoedstijlen van partners.
- De ouderrol wordt in de beleving van het stiefkind overgenomen door de stiefouder.

ALIMENTATIE ALGEMEEN

Alimentatie is een periodieke bijdrage voor de kosten van het kind (kinderalimentatie) en/of het levensonderhoud voor de ex-partner (partneralimentatie). Alimentatie staat los van de bij een notaris gemaakte huwelijkse voorwaarden of voorwaarden bij een geregistreerd partnerschap. Als deze voorwaarden ooit zijn opgesteld, heeft dat geen invloed op het 'recht hebben op alimentatie'. Omdat alleen gehuwden en geregistreerd partners in juridische zin elkaars partner zijn, zijn ex-samenwoners dus wettelijk niet verplicht om partneralimentatie te betalen. Ook betaalt altijd maar één van de ex-partners partneralimentatie. Als er sprake is van kinderalimentatie dan dragen altijd beide ouders hieraan bij. Sinds 1 januari 2015 geldt altijd een minimumbijdrage per ouder.

Tremanormen

Alimentatie kan men onderling afspreken maar kan ook, als de ex-partners het oneens zijn over de hoogte, door een rechter vastgesteld worden. Bij mediation of bij een 'overlegscheiding' is het de bedoeling dat u het samen eens wordt over de berekening van de scheidingsspecialist. Hij dient namelijk een standaard rekenmethode en landelijke normen aan te houden en de gebruikte gegevens te toetsen op actualiteit, juistheid en volledigheid. De rekennormen voor alimentatie worden in de rechtspraak 'Tremanormen' genoemd.

De hoogte van de alimentatie wordt bepaald door:

- *De behoefte*
Men is behoeftig als men niet in het eigen levensonderhoud kan voorzien. Wettelijk is bepaald dat een (stief)kind tot de leeftijd van 21 jaar altijd behoeftig is. Een ex-partner heeft recht op partneralimentatie als hij niet zelfstandig in eigen onderhoud kan voorzien.
- *De behoefte*
Deze wordt gebaseerd op de zogeheten welstand van de alimentatieontvanger. De behoefte hangt sterk af van de individuele omstandigheden van uw ex-partner en/of uw kind en moet van geval tot geval worden beoordeeld. Er kan veel discussie ontstaan over wat ex-partners tijdens de relatie verstonden onder het begrip welstand.

- **Draagkracht**
Dit is het bedrag dat de alimentatieplichtige, gezien zijn inkomen en uitgaven, maximaal kan betalen aan de ontvanger van alimentatie. De draagkracht wordt gebaseerd op zowel het inkomen en/of vermogen van de alimentatieplichtige(n). Als slechts één ex-partner inkomen en/of vermogen heeft, is er dus slechts één alimentatieplichtige. Nadat de behoefte en de draagkracht van beide partners is berekend, kan de alimentatie vastgesteld worden.
- **Het draagkrachtloos inkomen**
Dit inkomen is het deel van het inkomen dat nodig is voor het betalen van de eigen basislasten van de alimentatieplichtige. Dit gedeelte komt niet in aanmerking als draagkracht voor uw ex-partner of voor uw kind bij de berekening van alimentatie.
- **De draagkrachtberekening**
Of de alimentatieplichtige ex-partner of ouder(s) na de scheiding de alimentatie kan of kunnen opbrengen wordt bepaald met een zogeheten draagkrachtberekening. Het rekenmodel voor de draagkrachtberekening is terug te vinden in het Tremarapport. De uitkomsten van de draagkrachtberekening bepalen in belangrijke mate de verdeling van bijvoorbeeld kinderalimentatie en/of de mate waarin de ene ex-partner de andere kan onderhouden.

Jus-vergelijking

Na de alimentatieberekeningen kijkt de scheidingsspecialist of er door het betalen en ontvangen van de berekende alimentaties geen wanverhouding ontstaat tussen de inkomens van de ex-partners. Door de werking van allerlei heffingskortingen, toeslagen en belastingen kan bij beide ex-partners het voor- of nadeel van de ene partner doorslaan naar de andere partner. Een zogeheten jus-vergelijking herstelt deze balans en kan dus voor bijstelling van de alimentatie zorgen. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de alimentatieontvanger geen betere financiële positie krijgt dan de alimentatieplichtige.

Indexatie van alimentatie

Omdat de kosten van levensonderhoud van uw kind, maar ook die van ex-partners, in beginsel jaarlijks stijgen, wordt in de meeste gevallen ook de alimentatie jaarlijks wettelijk verhoogd. Het zogenoemde indexeringspercentage wordt jaarlijks vastgesteld door het Ministerie van Veiligheid en Justitie en wordt in november van ieder jaar gepubliceerd.

KINDERALIMENTATIE

Eén van de uitgangspunten van de Tremanormen is dat bij de vaststelling van de behoefte van uw kind geldt dat de levensstandaard van uw kind van vóór de echtscheiding zo veel mogelijk op peil moet worden gehouden. De behoefte van uw kind wordt gebaseerd op het (gezamenlijke) inkomen van de ouders en de hoogte van de overheidsondersteuning voor de kosten van uw kind direct vóór de echtscheiding. Met een puntentabel die gebaseerd is op de leeftijd van uw kind, het aantal kinderen en het gezinsinkomen, wordt een bijdrage per kind bepaald. Het ontvangen van eventuele kinderbijslag wordt niet betrokken in de berekening van de kinderkosten.

De draagkracht van beide ouders

Als de behoefte is vastgesteld, wordt vervolgens vastgesteld wat de draagkracht van beide ouders is. Dit om te kunnen bepalen of er voldoende draagkracht is om aan de behoefte van het kind te kunnen voldoen. Daarna wordt gekeken in welke draagkrachtverhouding iedere ouder in de kinderalimentatie dient bij te dragen. Op de bijdrage van de ouder die het kind niet hoofdzakelijk verzorgt, vindt de zogenoemde zorgkorting plaats.

Zorgkorting

De Tremanormen gaan ervan uit dat het hoofdverblijf van uw kind is op het adres van de ouder waar uw kind staat ingeschreven. Die ouder heeft recht op ontvangst van kinderalimentatie. De niet verzorgende ouder kan een zorgkorting van het eigen aandeel van de uiteindelijke kinderalimentatie afhalen voor het gemiddelde aantal dagen in een week dat hij zijn kind verzorgt.

De zorgkorting voor de niet verzorgende ouder bedraagt:

- 5% korting bij minder dan één volle verzorgingsdag per week
- 15% korting bij één volle verzorgingsdag per week
- 25% korting bij twee volle verzorgingsdagen per week
- 35% korting bij drie volle verzorgingsdagen per week.

Het is mogelijk om ook een afwijkend percentage te hanteren, zoals bijvoorbeeld 20% bij drie volle verzorgingsdagen per twee weken.

Duur van de kinderalimentatie

De betalingsperiode van kinderalimentatie is tot de 18-jarige leeftijd van uw kind. De verzorgingsplicht en de dekking van de kosten die uw kind heeft, lopen echter voor beide ouders door tot de 21-jarige leeftijd van uw kind. In feite dient u als ouder tot de leeftijd van 21 jaar uw kind financieel te onderhouden. Dit wordt ook wel de 'voortgezette onderhoudsplicht' genoemd.

Kinderalimentatie voorrang op partneralimentatie

Bij uw scheiding gaat de berekening en toekenning van de alimentatie voor uw kind en de verzorging van stiefkinderen tot een leeftijd van 21 jaar vóór op de berekening en toekenning van partneralimentatie.

PARTNERALIMENTATIE

Als er na uw scheiding een inkomensverschil bestaat tussen u en uw ex-partner, is de kans groot dat de minst draagkrachtige ex-partner recht heeft op partneralimentatie. Onder bepaalde voorwaarden kans de ex-partner met het laagste inkomen recht hebben op een tegemoetkoming in de kosten van het levensonderhoud.

De berekening van partneralimentatie

Net als de berekening van kinderalimentatie, houdt ook de berekening van partneralimentatie nadrukkelijk rekening met nagenoeg dezelfde aspecten. Per ex-partner wordt een berekening gedaan op basis van het inkomen en/of vermogen, de berekende lasten en de normbedragen behorende bij de persoonlijke situatie van die ex-partner. Of één van de ex-partners na de scheiding de partneralimentatie kan opbrengen, wordt ook bepaald aan de hand van een zogenoemde draagkrachtberekening. Daaruit moet blijken of er geld overblijft om de andere ex-partner partneralimentatie te kunnen betalen.

Duur van de partneralimentatie

De betalingsperiode van partneralimentatie met ten minste één eigen kind is maximaal 12 jaar. Een kortere periode is ook mogelijk als ex-partners dat zelf wensen. In zeer uitzonderlijke gevallen kan na 12 jaar een verlenging van de duur van de partneralimentatie worden aangevraagd. Bij ex-partners zonder een eigen kind is de wettelijke duur gelijk aan de relatieperiode van het huwelijk of het geregistreerd partnerschap als dat korter dan 5 jaar heeft geduurd. Als het huwelijk of geregistreerd partnerschap minstens 5 jaar heeft geduurd, is wettelijk gezien de alimentatieperiode ook 12 jaar. Als de alimentatieplichtige ex-partner komt te overlijden, vervalt de alimentatieverplichting.

Behandeling door de fiscus

Voor de ex-partner die partneralimentatie heeft verstrekt, is het bedrag aftrekbaar van de inkomstenbelasting onder de noemer 'persoonsgebonden aftrek levensonderhoud ex-partner'. Voor degene die partneralimentatie ontvangt, is de ontvangen partneralimentatie progressief belast als inkomen uit werk en woning (box 1).

KOOP- EN HUURWONING & HYPOTHEEK

Uw woning is de thuisbasis voor u, uw ex-partner en uw eventuele kind(eren). Het is de plek waar uw privéleven zich afspeelt en waar u rust, geborgenheid en ontspanning wilt kunnen vinden. De woning is daarom vaak een cruciaal onderwerp tijdens de scheidingsprocedure.

Woonwens en verblijfsafspraken

Als de koopwoning, ook wel 'eigen woning' genoemd, gemeenschappelijk eigendom is of de woning betreft een huurwoning, dan zult u met uw ex-partner tot een akkoord moeten komen over wie (voorlopig) in de woning blijft wonen en wie vertrekt. Bij een koopwoning moet daarnaast worden vastgesteld of de woning wordt verkocht aan een derde of overgenomen door één van beiden. Omdat de impact van de koopwoning op het vlak van eigendom en belastingen groot is, behandelen we alleen de gemeenschappelijke koopwoning.

Gehuwden en geregistreerd partners in gemeenschap van goederen

Bij een 'gemeenschap van goederen' bent u gemeenschappelijk eigenaar -ieder voor de helft- van alle goederen, dus ook de woning en de bijbehorende hypotheek. Bij verkoop betekent dit dat een eventuele meer- of minderopbrengst in principe bij helfte wordt gedeeld. Verrekening met ander vermogen of schulden van u gemeenschappelijk is ook mogelijk. Naast verkoop aan een derde, kunt u ook de woning, en de daarbij behorende hypotheek, aan één van u beiden toedelen. Deze persoon wordt dan enig eigenaar van de woning. In de regel is onlosmakelijk verbonden met deze toedeling een verzoek ontslag hoofdelijke aansprakelijkheid voor de ex-partner aan de bank. De bank gaat hier niet zondermeer mee akkoord, er worden strikte voorwaarden gesteld. Soms blijkt overname op basis van deze voorwaarden niet mogelijk. Daarom verdient het de voorkeur op voorhand te inventariseren of overname van de woning en ontslag hoofdelijke aansprakelijkheid überhaupt mogelijk is.

Gehuwden en geregistreerd partners met huwelijkse voorwaarden

Zoals in eerdere hoofdstukken aangegeven is het ook mogelijk om onder voorwaarden (huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden) een relatie aan te gaan. Het is dan mogelijk dat de koopwoning niet in een gemeenschap valt, waardoor na het aangaan van de relatie de ex-partner niet automatisch mede-eigenaar is geworden van de woning. Ook is hij dan niet automatisch aansprakelijk voor de woninghypotheek. Wel kunnen ex-partners tijdens de relatie gemeenschappelijk bezit creëren door gezamenlijk iets aan te kopen in een verhouding die zij zelf wensen. Deze goederen vallen dan in een eenvoudige gemeenschap. Ook een tijdens de relatie door de ex-partners gezamenlijk aangeschafte woning valt in deze eenvoudige gemeenschap.

Samenwoners

Het Burgerlijk Wetboek kent het begrip samenwonen of samenwoners niet. De enige wetgeving waarin gesproken wordt over samenleven door een gezamenlijke huishouding te voeren, is in de fiscale wetgeving. Ook als u samenwoont, kunt u gezamenlijk een woning kopen in een verhouding die u en uw ex-partner zelf wensen en valt de woning in de zogenoemde 'eenvoudige gemeenschap'.

Overdrachtsbelasting

Het overnemen van de koopwoning na de relatiebreuk is voor samenwoners, gehuwden en geregistreerd partners die onder voorwaarden een relatie zijn aangegaan, onder voorwaarden vrijgesteld van overdrachtsbelasting. Als voorwaarde geldt dat de woning samen moet zijn gekocht, waarbij de ene ex-partner minstens 40% eigenaar is van de woning en de andere ex-partner voor maximaal 60% eigenaar. Als één van de ex-partners pas na het begin van de relatie voor een deel eigenaar is geworden van de woning, geldt dit dus niet.

Fiscale consequenties koopwoning

De wet maakt voor een koopwoning een duidelijk onderscheid tussen fiscale en juridische regels. Voor de inkomstenbelasting dient sprake te zijn van een zogenoemde 'eigen woning'. Daarvoor dient de woning de belastingplichtige of zijn fiscale partner allereerst (anders dan tijdelijk) als hoofdverblijf ter beschikking te staan op grond van eigendom (waaronder begrepen economisch eigendom). Ook een recht van (vrucht)gebruik kwalificeert, mits verkregen krachtens erfrecht. Daarnaast moeten de eigenaarslasten die met de woning samenhangen op de belastingplichtige of zijn fiscale partner drukken en de waardeveranderingen hen grotendeels aangaan. Als u of uw ex-partner de woning feitelijk (en duurzaam) verlaat dan staat deze woning die ex-partner niet meer als hoofdverblijf ter beschikking, waardoor niet langer sprake zou zijn van een eigen woning. De woning blijft voor de vertrekkende ex-partner op basis van de 'scheidingsregeling' echter nog twee jaar een eigen woning, mits de ex-partner nog in de woning blijft wonen. Aftrek van de hypotheekrente voor het deel van de vertrekkende ex-partner blijft zo gedurende deze tweejaarstermijn mogelijk.

Als u en uw ex-partner de woning hebben verlaten en leeg te koop hebben gezet, kunt u in aanmerking komen voor de zogeheten 'verhuisregeling'. Deze verhuisregeling maakt het mogelijk dat u en/of uw ex-partner voor het lopende kalenderjaar plus de drie daaropvolgende jaren de hypotheekrenteaf trek mogen opgeven. Let wel, deze regeling is dus een andere regeling dan de scheidingsregeling. De al eerder vertrokken ex-partner kan alleen gebruik maken van de verhuisregeling als de achtergebleven ex-partner binnen de tweejaarstermijn van de scheidingsregeling vertrekt, waarbij een eventueel benutte termijn vanuit de scheidingsregeling in mindering komt op de termijn van de verhuisregeling.

Restschuld eigen woning

Hebben u of uw ex-partner de woning verkocht dan wel verdeeld in de periode tussen 29 oktober 2012 en 31 december 2017 waarbij u een restschuld heeft gerealiseerd, dan mag u de betaalde rente over deze schuld vijftien jaar lang aftrekken. U bent fiscaal niet verplicht de restschuld tijdens deze periode af te lossen.

De eigenwoningreserve

Wanneer de verkoop van de woning, na aftrek van allerlei kosten, meer oplevert dan de op de woning rustende hypotheek, dan heeft één van u of u beiden een 'overwaarde' gerealiseerd, de zogenoemde 'eigenwoningreserve'. Als u daarna een nieuwe koopwoning aanschaft, dient u deze overwaarde vanuit fiscale optiek inbrengen in een volgende woning. Doet u dit niet, dan is de rente over de niet ingebrachte overwaarde niet fiscaal aftrekbaar. Koopt u geen nieuwe woning binnen drie jaar na verkoop van uw oude woning, dan vervalt de eigenwoningreserve.

Nieuwe hypotheekregels

Sinds 2013 dienen eigenwoningschulden tenminste annuïtair te worden afgelost. Had u voor 2013 al een eigenwoningschuld, dan mag u deze vanuit fiscale optiek aflossingsvrij voortzetten. Van belang is wel dat dit slechts geldt voor uw aandeel in de hypotheek, veelal 50%. Na de scheiding wordt u daardoor vaak geconfronteerd met een aflossingsverplichting, terwijl u deze voorheen niet had. Deze verplichting zorgt in de regel voor een hogere maandlast.

Scheiding en hypotheekrenteaf trek voor ex-partners

Bij een scheiding is de koopwoning meestal een belangrijk en gevoelig onderwerp. Voor beide ex-partners is het een complexe mix van juridische, fiscale en emotionele aspecten. De hypotheekrenteaf trek is in scheidingssituaties gebonden aan strikte spelregels. Belangrijkste is dat na verbreking van het fiscaal partnerschap het aandeel in de eigenwoningschuld een belangrijke rol gaat spelen. De belastingplichtige kan in beginsel niet meer hypotheekrente aftrekken dan diens aandeel in de eigenwoningschuld. Veelal is dit aandeel 50%. Niet zelden komen de ex-partners echter overeen dat een van beiden een groter aandeel of zelfs 100% van de hypotheekrente gaat voldoen, veelal omdat een van beiden inmiddels een woonruimte elders is betrokken. Vooral in die situaties kan het behoud van hypotheekrenteaf trek in het gedrang komen. Hierna volgen een tweetal voorbeelden.

Voorbeeld 1

In dit voorbeeld is men géén fiscaal partner meer van elkaar en heeft de man een aanzienlijk hoger inkomen en heeft hij meer draagkracht dan de vrouw. Er is een onderhoudsverplichting en partners komen schriftelijk overeen dat de helft van de door de man betaalde hypotheekrente partneralimentatie is. De man is na de scheiding de enige betaler van de hypotheekrente. De koopwoning is van beide ex-partners en ieder is voor 50% eigenaar.

Daarnaast:

- is de man net vertrokken uit de woning
- betaalt de man alle termijnen van hypotheekrente
- betaalt de vrouw niets maar woont zij wel nog in de woning
- bedraagt het eigenwoningforfait op jaarbasis: € 3.000,-
- bedraagt de hypotheekrente op jaarbasis: € 15.000,- .

De opgave aan de fiscus is dan als volgt:

		man	vrouw
Stap 1:	Eigenwoningforfait:	€ 1.500,- +	€ 1.500,- +
Stap 2:	Aftrekbare rente:	<u>€ 7.500,- -/-</u>	<u>€ 7.500,- -/-</u>
	Totaal	€ 6.000,- -/-	€ 6.000,- -/-
Stap 3:	Extra aftrek of bijtelling woongenot (als verstrekte of ontvangen fictieve partneralimentatie):	€ 1.500,- -/-	€ 1.500,- +
Stap 4:	Extra aftrek of bijtelling hypotheekrente (als verstrekte of ontvangen partneralimentatie):	<u>€ 7.500,- -/-</u>	<u>€ 7.500,- +</u>
<u>Totaalaangifte 'aftrek van' of 'bijtelling op' het inkomen wordt:</u>		€ 15.000,- (aftrek)	€ 3.000,- (bijtelling)

Toelichting:

Stap 1: De man en de vrouw moeten beiden de helft van het eigenwoningforfait als bijtelling aan de fiscus opgeven, omdat de woning voor beiden kwalificeert als eigen woning.

Stap 2: Voor de man en vrouw is 50% van de hypotheekrente aftrekbaar. De rente van de vrouw wordt voldaan vanuit de van de man ontvangen partneralimentatie (stap 4) en 'drukt zodoende op haar'. De man betaalt (daarnaast) zijn eigen deel hypotheekrente en mag deze aftrekken gedurende maximaal twee jaar vanaf de datum dat hij duurzaam uit de woning is vertrokken.

Stap 3: Omdat de man niet in de woning verblijft, maar de vrouw wel, ontvangt de vrouw een alimentatie "in natura" van de man en is daardoor belastbaar als ontvangen 'fictieve partneralimentatie'. De hoogte van deze alimentatie is gelijk aan 50% van het eigenwoningforfait. De man mag dit bedrag aftrekken als verstrekte fictieve partneralimentatie onder de voorwaarde dat de man 'de woning gratis ter beschikking stelt aan de vrouw.'

Stap 4: De man voldoet 100% van de rente, terwijl hij slechts 50% eigendom heeft. De man en de vrouw spreken in dit voorbeeld af dat de man de helft van de vrouw betaalt onder de fiscale noemer partneralimentatie. Door dit als zodanig overeen te komen blijft de vrouw recht houden op de hypotheekrenteaftrek voor haar deel van de rente (stap 2). De afspraken betreffende de partneralimentatie moeten schriftelijk worden vastgelegd. De man mag dan € 7.500,- opvoeren als verstrekte partneralimentatie, bij de vrouw is het bedrag belast als ontvangen partneralimentatie.

Voorbeeld 2

In dit voorbeeld is men géén fiscaal partner meer van elkaar en heeft de man een gelijk inkomen aan dat van de vrouw. Er is geen onderhoudsverplichting en partners hebben geen partneralimentatie afgesproken. De man is na de scheiding de enige betaler van de hypotheekrente. De koopwoning is van beide ex-partners en ieder is voor 50% eigenaar.

Daarnaast:

- is de man net vertrokken uit de woning
- betaalt de man alle termijnen van hypotheekrente
- betaalt de vrouw niets maar woont zij wel nog in de woning
- bedraagt het eigenwoningforfait op jaarbasis: € 3.000,-
- bedraagt de hypotheekrente op jaarbasis: € 15.000,-
- de man en vrouw hebben schriftelijk afgezien van partneralimentatie.

De opgave aan de fiscus is dan als volgt:

		man	vrouw
Stap 1:	Eigenwoningforfait:	€ 1.500,- +	€ 1.500,- +
Stap 2:	Aftrekbare rente:	€ 7.500,- -/-	<u>n.v.t.</u>
	Totaal	€ 6.000,- -/-	€ 1.500,- +
Stap 3:	Extra aftrek of bijtelling woongenot (als verstrekte of ontvangen fictieve partneralimentatie):	€ 1.500,- -/-	€ 1.500,- +
Stap 4:	Extra aftrek of bijtelling hypotheekrente (als verstrekte of ontvangen partneralimentatie):	<u>n.v.t.</u>	€ 7.500,- +
<u>Totaalaangifte 'aftrek van' of 'bijtelling op' het inkomen wordt:</u>		€ 7.500,- (aftrek)	€ 10.500,- (bijtelling)

Toelichting:

Stap 1: De man en de vrouw moeten beiden de helft van het eigenwoningforfait als bijtelling aan de fiscus opgeven, omdat de woning voor beiden kwalificeert als eigen woning.

Stap 2: Alleen voor de man is 50% van de hypotheekrente aftrekbaar. Hij kan als enige zijn aftrekbare deel van € 7.500,- opvoeren als hypotheekaftrek, gedurende maximaal twee jaar vanaf de datum dat hij duurzaam uit de woning is vertrokken. De vrouw heeft helaas geen hypotheekrenteaftrek, omdat de hypotheekrente 'niet op haar drukt'. Dit omdat er geen onderhoudsplicht 'rechtstreeks voortvloeit uit het familierecht' en zij tevens schriftelijk heeft afgezien van partneralimentatie.

Stap 3: Omdat de man niet in de woning verblijft, maar de vrouw wel, ontvangt de vrouw een alimentatie "in natura" van de man en is daardoor belastbaar als ontvangen 'fictieve partneralimentatie'. De hoogte van deze alimentatie is gelijk aan 50% van het eigenwoningforfait. De man mag dit bedrag aftrekken als verstrekte fictieve partneralimentatie onder de voorwaarde dat de man 'de woning gratis ter beschikking stelt aan de vrouw.'

Stap 4: De man voldoet 100% van de rente, terwijl hij slechts 50% eigendom heeft. Omdat alleen de vrouw in de woning verblijft, wordt de helft van de door de man betaalde hypotheekrente niet gezien als verstrekte fictieve partneralimentatie aan de vrouw. De man mag dus het door hem aan de vrouw betaalde deel niet opvoeren als verstrekte fictieve partneralimentatie omdat er geen sprake is van een onderhoudsplicht 'die rechtstreeks voortvloeit uit het familierecht'. Doch is deze bij de vrouw wel belastbaar als ontvangen fictieve partneralimentatie.

Scheiding en beroep doen op NHG

Als u uw relatie beëindigt zijn er met betrekking tot de woning kortgezegd twee mogelijkheden:

- Eén van beiden wenst in de woning te blijven wonen.
- Beiden wensen de woning te verkopen.

Heeft u uw woning gekocht met Nationale Hypotheek Garantie (NHG), dan dient in beide situaties de betaalbaarheid van de lening te worden getoetst aan de hand van 'beheercriteria'. Ingeval van de wens van één van beiden om te blijven wonen is een positieve uitkomst van de beheertoets vereist om toedeling van de woning aan een van beiden, en daarmee woningbehoud, mogelijk te maken. Is de uitkomst van deze toets negatief, dan kan gedeeltelijke kwijtschelding van de lening in de vorm van een zogenoemde "Haircut-regeling" mogelijkwits uitkomst bieden. Ook behoren aanpassing van de rentetarieven of de looptijd tot de mogelijkheden. Al deze middelen hebben als doel om de maandlasten lager te maken, waardoor de lening weer betaalbaar wordt.

Bij de wens om de woning te verkopen kan het zijn dat de verkoop resulteert in een restschuld. De uitkomst van de beheertoets bepaalt in dat geval of de restschuld mogelijkwits kwijtschelding wordt door NHG. De exacte voorwaarden voor eventuele kwijtschelding zijn opgenomen in de zogenoemde "kwijtscheldingsregeling". Meer informatie over leningbehoud en kwijtschelding kunt u vinden op de website van het Waarborgfonds Eigen Woningen: www.nhg.nl.

Huurwoning

Ingeval van een huurwoning dient u afspraken te maken over of en wie het huurcontract voort gaat zetten. Of de verhuurder gebonden is aan uw onderlinge afspraken is onder andere afhankelijk van de wijze waarop u uw samenleving heeft geregeld (gehuwd, geregistreerd partner of samenwonend). Als u en uw ex-partner als samenwoners beide medehuurder zijn en u kunt het niet eens worden over wie de huurwoning krijgt, kunt u de kantonrechter laten beslissen wie het huurrecht krijgt.

DE ONDERNEMING

In veel gevallen is de onderneming één van de vele bezittingen van de ex-partners. In andere of bijkomende gevallen heeft men een eenmanszaak, een vennootschap onder firma (vof), bezit men aandelen of opties van een nv of bv en/of certificaten van een stichting die fungeert als administratiekantoor (STAK). Als u in gemeenschap van goederen bent getrouwd, zijn deze bestanddelen onderdelen van het gemeenschappelijk vermogen. Bij uw scheiding dient dan ook de onderneming verdeeld en/of verrekend te worden. Mogelijk wordt u onprettig verrast als u huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden heeft. Bij een huwelijk of partnerschap met een finaal verrekenbeding bij scheiding zal in veel gevallen ook daadwerkelijk de helft van de waarde van de onderneming verrekend moeten worden bij uw scheiding.

Bedrijfstaxatie of bedrijfswaardering

U bent geheel vrij wie u aanwijst als taxateur van uw onderneming. Strikt genomen mag u zelf, uw ex-partner of iedere derde partij een waarde toekennen aan uw onderneming. Als u de waardering voor eigen rekening neemt of u gaat uit van een derde die niet deskundig is op dit terrein dan gaat dit wel gepaard met grote risico's. Daarnaast zijn niet alle taxateurs bekend met welke taxatiewaarde het beste toegepast kan worden in het kader van uw scheiding.

Maak samen of met uw scheidingsspecialist afspraken over:

- het budget voor de bedrijfstaking(s);
- de wijze van zo transparant mogelijk communiceren en rapporteren in geval een overlegscheiding;
- de discrete behandeling van de bedrijfstaking(s)
- en de deadline(s) van de oplevering voor de bedrijfstaking(s).

De volgende drie methodes worden het meest gehanteerd:

- de boekhoudkundige methode (intrinsieke waardemethode)
- de kasstroom-methode (ook wel discounted-cashflowmethode genoemd)
- de actuele kostprijsmethode
- de methode van het vaststellen van de liquidatie (liquidatiewaarde).

Inkomen van de ondernemer

Als u ondernemer bent of juist uw partner dat is en u gaat scheiden, is naast de waarde van de onderneming ook het inkomen dat daaruit voortkomt een belangrijk bespreekpunt tijdens de scheiding. Het ondernemersinkomen is in veel gevallen ook een primaire inkomstenbron en is nodig bij de vaststelling van het besteedbaar inkomen en de behoefte en vervolgens de draagkrachtberekening.

Het totaalinkomen van een directeur-aandeelhouder kan gebaseerd zijn op:

- een inkomen uit een vennootschap betaald loon
- een inkomen uit dividend
- een inkomen uit sparen en beleggen
- een inkomen uit verkapt dividend.

Normalisatie van bedrijfstaking en het ondernemersinkomen

Met normalisatie wordt bedoeld dat tijdens de taxatie en het bepalen van het ondernemersinkomen uitgegaan moet worden van een normale bedrijfsvoering. Omdat een scheiding betrekking heeft op een privésituatie, mag de scheiding -in beginsel en in organisatorische en bedrijfseconomische zin- geen invloed hebben op de waarde van het bedrijf of het inkomen van de ondernemer. De praktijk leert namelijk dat bij een scheiding, met name als het gaat om een eenmanszaak, vof of bv, het bedrijfsresultaat soms beïnvloed wordt. Soms stuurt de ondernemer zelfs doelbewust op bedrijfsbeslissingen die het ondernemingsvermogen en/of het bedrijfsinkomen juist kleiner doen lijken. Laat daarom een onafhankelijk accountant of register valuator de taxatie en het ondernemersinkomen bepalen met extra aandacht voor het normaliseren van de cijfers.

Voortzetting van de onderneming

Er zijn mogelijkheden om de onderneming (geheel of gedeeltelijk) over te nemen of juist te laten voorzetten.

De verschillende mogelijkheden zijn:

- Betaling van de bedrijfswaarde inééns.
- Externe financiering (bank of een derde) als nieuw vreemd vermogen.
- Financiering door de ex-partner middels terugbetaling in termijnen.
- Ingeval van een bv: de aandelen overdragen.
- Verstrekken van winstrechten aan de ex-partner.

Ga als ondernemer goed na welke rentelasten en overige voorwaarden van toepassing zijn en/of die gedragen kunnen worden door de ondernemer en de onderneming. Het is van groot belang dat de ondernemer zich hierover goed laat informeren door zijn adviseur. Indien de voorwaarden buitenproportioneel zijn, zal de ondernemer naar alternatieven moeten zoeken om het voortbestaan van zijn onderneming niet onnodig onder druk te zetten of zelfs in gevaar te brengen.

SAMENWONERS

De juridische status van samenwoners

Voor samenwoners bestaat geen juridische partnerstatus. Voor de registratie bij de fiscus worden samenwoners, onder voorwaarden, aangemerkt als fiscaal partner zoals bij het samen hebben van een minderjarig kind, een eigen woning of waarbij één van de partners betrokken is bij de pensioenregeling. Dat wil zeggen dat bij bepaalde belastingzaken dezelfde behandeling geldt als bij gehuwden. Maar samenwoners zijn in beginsel niet juridisch aansprakelijk voor elkaars vermogen en/of schulden. Samenwoners kunnen wel verhaalsaansprakelijk en draagplichtig zijn als ze een gemeenschap zijn aangegaan voor een goed of geld. Denk dan aan het samen kopen en op naam zetten van een woning of het aangaan van de hypotheeklening.

De beëindiging van de samenwoonrelatie

Bij de beëindiging van een samenwoning komt geen rechter te pas, zoals bij een echtscheiding of een beëindiging van een geregistreerd partnerschap met een gezamenlijk kind. Het laten beëindigen van een samenwoonrelatie door de rechtbank is dus niet mogelijk. Natuurlijk kunt u wel geschillen over de gevolgen van het verbreken van de samenleving aan de rechtbank voorleggen of de daadwerkelijke scheidingsdatum ter discussie stellen.

Het stoppen van een samenwoonrelatie kan op de volgende manieren:

- *zelf feitelijk vertrekken en dit ook formeel ook melden aan uw ex-partner.*
Het advies daarbij is om dit per aangetekende brief te doen en u te laten uitschrijven bij de gemeente.
- *de verbreking vast laten leggen door een notaris;*
Het grootste voordeel is dat de vastgelegde afspraken een zogenoemde executoriale titel hebben. Mocht uw ex-partner zich bijvoorbeeld niet houden aan de gemaakte financiële afspraken zoals die staan in de notariële akte dan kan dus meteen een deurwaarder ingeschakeld worden.
- *de verbreking vast laten leggen door een advocaat of scheidingspecialist;*
Ook een advocaat of scheidingspecialist kan de afspraken juridisch goed vastleggen in een overeenkomst. Deze overeenkomst heeft echter geen executoriale titel zoals bij een notaris.

Samenwoners en gemeenschappelijke eigendommen

Als u samenwoont en u bent een gemeenschap aangegaan voor bepaalde bezittingen, vermogens en/of schulden, dan wordt dit een 'eenvoudige gemeenschap' genoemd. Een bank zal bij haar juridische en financiële omgang, zoals bij het verstrekken van een hypotheek, geen verschil maken met gehuwden of geregistreerd partners. Zaken die gemeenschappelijk zijn vastgelegd, dienen verdeeld te worden naar eigen inzicht, verwachting en juistheid. Een dergelijke verdeling kan geschieden via een vaststellingsovereenkomst, ook wel convenant genoemd. Zo'n overeenkomst kan met ondersteuning van een notaris, advocaat of scheidingsadviseur opgesteld kan worden. Als u zelf samen een dergelijke overeenkomst opstelt, komt u misschien later wel voor onprettige verrassingen te staan die u eerder (samen) over het hoofd zag.

Kinderalimentatie bij samenwoners

In de wet staat dat ook het kind van samenwonende ouders recht heeft op een financiële bijdrage voor diens zorg en onderhoud. Deze bijdrage moet door u als ouders worden opgebracht. Als het gaat om kinderen is er weinig verschil in de toepassing van de wet- en regelgeving tussen ex-samenwoners en ex-partners van een huwelijk of geregistreerd partnerschap. De rol van u als samenwonende ouders van een minderjarig kind is exact dezelfde als die van ouders die bijvoorbeeld gehuwd zijn.

Verplicht ouderschapsplan

Een groot aantal samenwoners heeft gezamenlijk één of meerdere minderjarige kinderen. Dit brengt voor u in de meeste gevallen dezelfde rechten, verplichtingen en belastingzaken met zich mee als bijvoorbeeld een gehuwd paar met een kind. Zo is bij scheiding het hebben van een ouderschapsplan wettelijk verplicht. Het goed regelen van uw scheiding als samenwoner is dus minstens zo belangrijk als een goed geregelde scheiding van gehuwden en geregistreerd partners.

Mogelijk: aftrekbare partneralimentatie samenwoners

Veel huishoudingen van samenwoners lijken qua onderlinge zorg tussen partners en hun kind op gehuwden met een kind. Zoals in de voorgaande paragrafen werd aangegeven, bent u als samenwoner niet verplicht tot het betalen van partneralimentatie. Maar als u als samenwoner uw ex-partner toch verzorgd wilt achterlaten, kunt u de andere partner voorzien van een inkomen in de vorm van partneralimentatie.

Onder zeer strikte voorwaarden is deze partneralimentatie aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Er dient dan sprake te zijn van een zogenoemde dringende morele verplichting, de partneralimentatie dient te zijn vastgelegd in een schriftelijk overeenkomst bij het beëindigen van de relatie en de hoogte ervan voldoet ook aan de Tremanormen, zoals bij ex-gehuwden. De alimentatie die u verstrekt aan uw ex-partner is dan, net zoals bij gehuwden en geregistreerd partners, progressief belast. Wij raden u aan om de vastlegging te laten doen door een scheidingspecialist. De kans dat uw afspraken goed vastgelegd worden en dat de betaalde alimentatie van de belasting ook daadwerkelijk aftrekbaar is, is dan aanzienlijk groter.

BELASTINGEN EN OVERHEIDSREGELINGEN

Op de site van de Belastingdienst is diverse algemene informatie opgenomen over belastingen, heffingen, toeslagen en fiscaal partnerschap. De fiscaliteit rondom een scheiding kan erg complex zijn en is daarmee gevoelig voor fouten. Mede in dit kader heeft de Belastingdienst een speciale landingspage over “scheiden of uit elkaar gaan” opgericht. Op deze site kunt u specifiekere informatie vinden over dit thema.

Belastingen

Als inwoner van Nederland krijgt u te maken met Nederlandse belastingheffing. In het kader van uw scheiding verandert hierin niets. Wel is de kans groot er nieuwe fiscale zaken opkomen. Denk dan bijvoorbeeld aan de hypotheekrenteaftrek bij scheiding, de aftrekbaar- en belastbaarheid van partneralimentatie voor respectievelijk de betaler en de ontvanger, de verbreking c.q. het opnieuw aangaan van fiscaal partnerschap.

Fiscaal partnerschap

Als u gehuwd bent of geregistreerd partners, bent u automatisch fiscaal partners. Dit is zelfs het geval als u niet op hetzelfde adres staat ingeschreven in de zogenoemde Basisregistratie Personen (BRP). Ongehuwd meerderjarig samenwonenden kunnen ook fiscaal partners zijn. Voor hen geldt echter wel als eis dat zij op hetzelfde adres staan ingeschreven.

Ook moet u als samenwoner voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- U heeft samen een notarieel samenlevingscontract afgesloten.
- U heeft samen een kind.
- Eén van u heeft een kind van de ander erkend.
- U bent bij één van de pensioenuitvoerders aangemeld als pensioenpartner.
- U bent samen eigenaar van een koopwoning.
- Op uw adres staat ook een minderjarig kind van één van u beiden ingeschreven (samengesteld gezin). Als deze situatie voor u geldt, maar er is sprake van verhuur op zakelijke gronden, dan bent u geen fiscale partners. U moet dan een schriftelijke huurovereenkomst hebben.
- U was het jaar ervoor al fiscaal partners onder één van de bovengenoemde omstandigheden. Inwonende kinderen jonger dan 27 jaar worden niet als partner aangemerkt.

Einde fiscaal partnerschap

Als uw huwelijk of geregistreerd partnerschap beëindigd is, moet u rekening houden met het feit dat u geen fiscale partners meer bent. Ook samenwoners die uit elkaar gaan, beëindigen hun fiscaal partnerschap.

U bent geen fiscaal partner meer van elkaar als u:

- Een scheidingsverzoek heeft ingediend bij de rechtbank om uw huwelijk of geregistreerd partnerschap te laten ontbinden of een scheiding van tafel en bed aangevraagd hebt, én
- Niet meer samen op hetzelfde adres staat ingeschreven bij de gemeente.

Was u een ongehuwd samenwonende en voldeed u aan één van de voorwaarden van fiscaal partnerschap, dan bent u geen fiscale partners meer vanaf het moment dat u niet meer op hetzelfde adres staat ingeschreven bij de gemeente.

Kinderbijslag

De kinderbijslag (kb) is een financiële tegemoetkoming van de overheid voor de opvoeding en verzorging van uw kind tot het achttiende jaar. Hoe hoog dit bedrag is, hangt af van de leeftijd en woonsituatie van uw kind. Kinderbijslag is dus niet afhankelijk van de inkomens van één of beide ouders van het kind. De uitvoering van de kinderbijslag en vooral het verzorgen van de uitkeringen, is uitbesteed aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB). In de meeste gevallen betaalt de SVB de kinderbijslag geheel uit aan de ouder bij wie het kind staat ingeschreven. Hiervan kan afgeweken worden als u daar om vraagt.

Hoogte van de kinderbijslag

De kinderbijslag bedraagt per kind (ongeacht het aantal kinderen) per kwartaal:

- voor kinderen van 0 t/m 5 jaar: € 201,05;
- voor kinderen van 6 t/m 11 jaar: € 244,13;
- voor kinderen van 12 t/m 17 jaar: € 287,21.

Over de uitkering van kinderbijslag wordt geen belasting geheven. Voor kinderen van 16 en 17 jaar gelden aanvullende voorwaarden in verband met hun opleiding en eventuele bijverdiensten.

Kindgebonden budget

Het kindgebonden budget (kgb) is een extra maandelijks bijdrage (toeslag) van de overheid voor gezinnen met minstens één kind. De hoogte van het kindgebonden budget (en of u het krijgt), hangt af van uw inkomen, vermogen, woonland en het aantal kinderen. De Belastingdienst betaalt het kindgebonden budget uit aan de aanvrager van de kinderbijslag. In onderling overleg met uw ex-partner kan de aanvrager worden gewijzigd. Bij co-ouderschap van twee of meer kinderen kunt u er samen voor kiezen om ieder voor minstens één kind als aanvrager van de kinderbijslag te worden geregistreerd. Op die manier kunt u beiden kindgebonden budget aanvragen.

Per 2015 is de alleenstaande ouderkorting (heffingskorting) afgeschaft. Daarvoor in de plaats is de alleenstaande ouderkop op het kindgebonden budget gekomen als een tegemoetkoming in de kosten van uw kind (2018: maximaal € 3.101,-). Deze alleenstaande ouderkop maakt onderdeel uit van het kindgebonden budget en is net als het reguliere kindgebonden budget inkomensafhankelijk.

Heffingskortingen

Onder bepaalde omstandigheden heeft u recht op één of meerdere heffingskortingen. Door het krijgen van deze kortingen hoeft u minder belasting te betalen. Welke korting(en) op u van toepassing is of zijn, hangt af van uw persoonlijke situatie en/of van de leeftijd van uw kind. In het kader van de scheiding is de meest relevante korting de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

U krijgt de inkomensafhankelijke combinatiekorting als:

- U een kind hebt dat op 1 januari 2018 jonger is dan 12 jaar.
- Dit kind in een bepaald jaar ten minste 6 maanden bij de gemeente ingeschreven staat op uw woonadres.
- Uw arbeidsinkomen hoger is dan € 4.934,- of u de zelfstandigenaftrek krijgt (of deze kunt krijgen).
- U geen fiscale partner hebt. Of u hebt wel een fiscale partner en uw arbeidsinkomen is lager dan dat van uw fiscale partner. Is deze partner minder dan 6 maanden uw fiscale partner? Dan telt deze fiscale partner niet mee voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

De hoogte van de inkomensafhankelijke combinatiekorting is afhankelijk van de hoogte van uw arbeidsinkomen en bedraagt maximaal € 2.801,-. Heeft u de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, dan bedraagt de korting maximaal € 1.431,-. Als u co-ouder bent en uw kind staat niet bij u ingeschreven, maar verblijft doorgaans wel 3 x 24 uur in de week bij u dan heeft u ook recht op de inkomensafhankelijke combinatiekorting. U dient dan wel te voldoen aan de overige voorgenoemde voorwaarden.

Toeslagen

Tijdens uw relatie heeft u wellicht recht (gehad) op een toeslag. Na de scheiding kunnen de omstandigheden van u en uw ex-partner zodanig veranderd zijn dat dit recht komt te vervallen of dat u er juist (weer) recht op krijgt. Denk bij uw scheiding vooral aan de hierna volgende toeslagen:

Huurtoeslag

Voor huishoudens met een laag verzamelinkomen is er de huurtoeslag. Voor het bepalen van de hoogte van de huur wordt uitgegaan van de kale huur (dus zonder kosten van elektriciteit, gas, water en riool- en reinigingsheffingen). Bepaalde servicekosten mogen wel worden meegerekend. Of u huurtoeslag krijgt, hangt af van uw actuele inkomen plus het inkomen van een (eventuele nieuwe) partner en/of eventuele medebewoners. Daarnaast is huurtoeslag afhankelijk van vermogen en mag u niet in een te duur huurhuis wonen.

Zorgtoeslag

Voor mensen met een laag inkomen bestaat er een zorgtoeslag. Net zoals de huurtoeslag kunt u deze aanvragen bij de Belastingdienst. Sinds 2013 is het recht op zorgtoeslag niet alleen afhankelijk van uw inkomen, maar ook van uw vermogen. Als u en uw (eventuele nieuwe) partner meer vermogen hebben dan het heffingsvrije vermogen in box 3 plus € 80.000,-, dan vervalt uw recht op zorgtoeslag. Hierbij wordt gekeken naar het vermogen dat u op 1 januari van het betreffende jaar heeft.

Kinderopvangtoeslag

Als u een kind heeft dat nog niet op het voortgezet onderwijs zit, dan kunt u kinderopvangtoeslag aanvragen voor dagopvang, gastouderopvang, buitenschoolse opvang, peuteropvang of opvang bij een ouderparticipatiecrèche van uw kind. Als co-ouders kunt u beide in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. De hoogte van de kinderopvangtoeslag is afhankelijk van het aantal gewerkte uren en het inkomen van u en uw eventuele partner, het uurtarief van de opvang en het aantal uren dat uw kind naar de opvang gaat.

PENSIOEN & SCHEIDING

De meeste werknemers bouwen pensioen op. Wat gebeurt er nu met het pensioen van u als werknemer (of als gepensioneerde) als u gaat scheiden? Als u niets heeft geregeld in uw huwelijkse voorwaarden en ook niets gaat regelen middels een scheidingsconvenant, geldt automatisch de wettelijke verdeling, ook wel verevening genoemd, van uw pensioen.

Pensioenverevening en afsplitsing opgebouwd partnerpensioen

De standaardverdeling van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps) en wordt in jargon “pensioenverevening” genoemd. De verdeling van het partnerpensioen, soms ook wel nabestaandenpensioen genoemd, is daarentegen weer geregeld in de Pensioenwet. Een partnerpensioen dat eenmaal is toegekend aan een ex-partner wordt een bijzonder partnerpensioen genoemd. Let wel: dit partnerpensioen kan alleen afgesplitst worden als het daadwerkelijk is opgebouwd.

Pensioenverevening houdt kort samengevat het volgende in:

- De helft van het tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap opgebouwde ouderdomspensioen (en eventueel prepensioen) wordt uitgekeerd aan de ex-partner onder de voorwaarde dat beide partners op pensioen(richt)datum van de werknemer nog in leven zijn
- Het tot scheidingsdatum opgebouwde partnerpensioen komt dan volledig toe aan de ex-partner. Dit gaat meestal direct in als de deelnemer overlijdt.

Met de scheidingsdatum wordt hier bedoeld: de datum dat de scheiding is ingeschreven bij de gemeente. Daarbij is het van belang dat voor het berekenen van de te verdelen pensioenen gedaan wordt alsof de werknemer uit dienst gaat op de scheidingsdatum. Vaak is er geen partnerpensioen voor de ex-partner omdat het partnerpensioen niet is opgebouwd maar slechts is verzekerd met een risicoverzekering. Deze risicoverzekering vervalt dan zonder waarde bij zowel uitdiensttreding als bij echtscheiding.

Voorbeeld

Jozanneke en Suzanne zijn getrouwd en gaan scheiden. Alleen Jozanneke heeft pensioen opgebouwd.

Jozanneke heeft het volgende opgebouwd in een middelloonregeling:

- Levenslang ouderdomspensioen ingaand vanaf 68-jarige leeftijd: € 10.000,-, waarvan tijdens het huwelijk opgebouwd ouderdomspensioen: € 6.000,-
- Opgebouwd levenslang partnerpensioen: € 7.000,-
- Alle bedragen zijn bruto bedragen per jaar.

Bij verevening wordt het pensioen uit de pensioenregeling van Jozanneke als volgt verdeeld:

- Ouderdomspensioen voor Jozanneke: € 7.000,-, bestaand uit € 4.000,- opgebouwd vóór het huwelijk en € 3.000,- (de helft van € 6.000) van het ouderdomspensioen tijdens het huwelijk opgebouwd
- Ouderdomspensioen voor Suzanne ingaand op de 68-jarige leeftijd van Jozanneke: € 3.000,-
- Het volledige opgebouwde partnerpensioen van € 7.000,- komt toe aan Suzanne.

Bij de verdeling van het partnerpensioen is de huwelijkse periode niet van belang behalve als de betreffende werknemer eerder gehuwd is geweest. Als de wettelijke verdeling wordt toegepast heeft Suzanne dus recht op een verevend ouderdomspensioen én recht op een partnerpensioen. Als Suzanne na een paar jaar overlijdt dan komt het aan Suzanne verevende ouderdomspensioen weer toe aan Jozanneke. Het verevende ouderdomspensioen wordt daarom ook wel eens een voorwaardelijk ouderdomspensioen genoemd. Het wordt namelijk uitgekeerd aan Suzanne onder de voorwaarde dat zowel zij als Jozanneke nog leven op de pensioendatum. Als Jozanneke eerder overlijdt, dan vervalt het ouderdomspensioen maar gaat een bijzonder partnerpensioen in ten behoeve van Suzanne. De pensioenrichtleeftijd wijzigt in beginsel niet en blijft staan op Jozanneke's 68e verjaardag. Als zij het pensioen eerder in laat gaan, gaat het deel voor Suzanne ook eerder in. Stelt zij het uit dan wordt het deel van Suzanne ook uitgesteld. Hierop is een uitzondering in geval van grote leeftijdsverschillen.

Informereren pensioenuitvoerder

In bovenstaand voorbeeld heeft Suzanne nog geen rechtstreeks recht op uitkering van het verevend ouderdomspensioen door de pensioenuitvoerder. Binnen twee jaar na de scheiding moet in ieder geval één van beide partners bij de pensioenuitvoerder een verzoek tot verevening hebben ingediend. Dat geldt overigens ook in geval een andere verdeling wordt afgesproken. Onderstaand voorbeeld geeft de situatie weer waarin het formulier “Mededeling van scheiding in verband met verdeling van ouderdomspensioen” niet door een van de partners is verzonden aan de pensioenuitvoerder.

Beschikbare premieregeling

In steeds meer pensioenregelingen is niet het uiteindelijke pensioen afgesproken maar worden de pensioenpremies belegd. Als de wettelijke verdeling van ouderdomspensioen wordt toegepast op een beschikbare premieregeling moet eerst bepaald worden hoeveel waarde het partnerpensioen na pensioendatum heeft. Dat komt immers toe aan de ex-partner. Daarna zal nog bepaald moeten worden welk deel van het resterende opgebouwde pensioenkapitaal tijdens het huwelijk is opgebouwd. Dat resterende kapitaal moet vervolgens worden gedeeld door twee en komt ter beschikking aan beide ex-partners. Het is verstandig om aan uw pensioenuitvoerder te vragen of zij een cijfermatige onderbouwing kunnen verstrekken over hoe men het partnerpensioen heeft vastgesteld en hoe men het ouderdomspensioen heeft verdeeld. In de praktijk zijn er verschillen tussen uitvoerders.

Andere methoden om pensioen te verdelen bij scheiding

Partijen kunnen met huwelijkse voorwaarden of met een scheidingsconvenant andere afspraken maken over het verdelen van het pensioen, zoals:

- Verevenen in een andere verhouding (dus niet 50:50, maar bijvoorbeeld 100:0 waardoor beide partners hun eigen ouderdomspensioen behouden).
- Pensioenconversie.
- Verrekenen volgens arrest Boon-van Loon: de waarde van alle pensioenen worden gedeeld door twee.
- De Wet verevening buiten werking stellen.
- Pensioenverrekening met een lijfrente: ex-partner krijgt de lijfrente; de deelnemer behoudt zijn ouderdomspensioen.
- Pensioenverrekening met andere vermogensbestanddelen.

Omdat het opgebouwde pensioenkapitaal al snel vele tienduizenden tot honderdduizenden euro's beslaat, raden wij u aan alle opties met uw scheidingspecialist te bespreken.

Pensioenconversie

Als u voor conversie kiest dan wordt het gedeelte van het opgebouwde ouderdomspensioen en het eventuele opgebouwde partnerpensioen omgezet in een eigen ouderdomspensioen dat tot uitkering komt op een eigen pensioenleeftijd. Het gaat dan dus definitief over naar de ex-partner. Als deze overlijdt vloeit er geen pensioen meer terug naar de werknemer. Het pensioen van de werknemer wordt hierdoor wel iets hoger. Behalve de partner moet ook de uitvoerder met de uitvoering ervan instemmen. In geval partners willen kiezen voor conversie is het derhalve essentieel dat vooraf contact wordt opgenomen met de pensioenuitvoerder.

Kiest u ervoor om bijvoorbeeld uw eigen pensioen te behouden en dat uw ex-partner de woning volledig verkrijgt dan is het bedrag dat verrekend wordt in beginsel fiscaal aftrekbaar als onderhoudsverplichting voor degene die zijn pensioen voor meer dan zijn oorspronkelijke deel behoudt. Daar staat tegenover dat degene die de woning krijgt hiervoor een progressief belastingheffing moet betalen plus de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Directeur grootaandeelhouder

Voorgaande is in hoofdlijnen ook van toepassing op het pensioen dat een directeur grootaandeelhouder heeft opgebouwd in zijn eigen onderneming. De Wvps is echter niet van toepassing op de oudedagsverplichting. Vanaf 1 juli 2017 kunnen pensioenen van directeur grootaandeelhouders omgezet worden in een oudedagsverplichting (of zelfs worden afgekocht). Dat kan tot en met 31 december 2019. Een oudedagsverplichting is te vergelijken met een lijfrente. Deze gaat op zijn vroegst in vijf jaar voorafgaand aan de AOW-leeftijd en eindigt 20 jaar na deze AOW-leeftijd. In beginsel moeten partners en ex-partners instemmen met de omzetting van het pensioen in een oudedagsverplichting. In de Praktijkgids Echtscheiding wordt uitgebreid stilgestaan bij het pensioen en de oudedagsverplichting van de directeur grootaandeelhouders.

Lijfrente

Ouderdomspensioen is een oudedagsvoorziening die voortkomt uit een arbeidsovereenkomst. Met een lijfrente wordt ook gespaard (banksparen) of belegd voor inkomen voor de oude dag; echter deze komen voort uit privébetalingen. Is sprake van een pensioentekort dan zijn deze premies aftrekbaar voor de inkomstenbelasting.

In de meeste huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden is bepaald dat de lijfrente blijft bij de verzekeringnemer of de rekeninghouder. De lijfrente kent dus een andere behandeling dan bij pensioen. Ook voor lijfrentes geldt dat partijen afwijkende afspraken over verdeling of juist ruil kunnen overeenkomen. Als er sprake is van gemeenschap van goederen komt bij echtscheiding in beginsel de helft van de waarde van de lijfrente toe aan de ex-partner. De polis of bankrekening wordt dan gesplitst of kan verrekend worden met een ander vermogensbestanddeel. Let wel: de waarde van een lijfrentekapitaal is in de meeste gevallen een bruto lijfrentekapitaal. Over deze waarde moet in de toekomst inkomstenbelasting betaald worden. Het is gebruikelijk om rekening te houden met 30% of 40% belasting zodat de nettowaarde 70% of 60% is van het kapitaal.

SCHEIDINGSCONVENANT, DEFINITIEVE SCHEIDING & NAZORG

Scheidingsconvenant: een 'absolute must'

In tegenstelling tot wat u misschien denkt, is het opmaken van een scheidingsconvenant niet wettelijk verplicht. Het valt ten zeerste aan te raden dit wel te doen. Al is het maar om te zien wat er bij de scheiding allemaal is afgesproken. Het scheidingsconvenant biedt houvast aan de fiscale, juridische, financiële, sociale en vooral ook praktische afspraken. Denk aan het eerder in dit eBOOK genoemde ouderschapsplan of de bewoning van een nog niet verkocht huis. Een scheidingsconvenant heeft geen zogeheten 'derdenwerking'. Anderen zijn dus niet aan de afspraken in het scheidingsconvenant gebonden. Simpelweg omdat ze ook geen onderhandelingspartij zijn of waren bij het maken van de afspraken die in het scheidingsconvenant staan. Voor zover er zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, blijft de positie van schuldeisers na een scheiding onveranderd.

Definitieve scheiding

Als de rechtbank uitspraak heeft gedaan over uw scheiding, wordt een zogenoemde beschikking afgegeven. Uw advocaat ontvangt deze beschikking van de griffier van de rechtbank. Echter zelfs dan bent u officieel nog niet (helemaal) gescheiden. Pas als, zowel bij een overlegscheiding als een conflictscheiding, de zogenoemde 'akte van berusting' met het verzoek om de inschrijving bij de burgerlijke stand te laten doen is getekend, gaat de laatste fase van de scheiding in. Het huwelijk of geregistreerd partnerschap is namelijk pas ontbonden als de scheiding is ingeschreven in het register van de burgerlijke stand van de gemeente waar u eerder getrouwd bent.

Nazorg

Een scheidingsadviseur, mediator, advocaat of notaris hoort goede nazorg te bieden aan u en uw ex-partner. Net na de formele scheiding is de hulpvraag waarschijnlijk het grootst. Al het besprokene en het in documenten vastgelegde gaat immers over in concrete uitvoering en heeft impact op u en uw huishouden. Zaken die het huis aangaan moeten geregeld worden, de zorgregeling met uw kind is begonnen en de betalingen of ontvangsten van de alimentatie(s) gaan van start.

Financiën

Maak een afspraak met een erkend financieel adviseur zoals een financieel planner (FFP) over uw nieuwe financiële situatie. Ten eerste om te kijken of de risicodekkingen aangaande werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of overlijden aangepast moeten worden. Ten tweede om te beoordelen of u genoeg voorzieningen voor de toekomst heeft opgebouwd. Ten derde om te kijken of het wellicht fiscale voordelen heeft om nog een extra voorziening op te bouwen.

Verzameling administratieve stukken

Als u gaat scheiden, heeft u geheel of gedeeltelijk samen een papieren of digitale administratie gehad. Zo bent u, als u onder huwelijkse voorwaarden getrouwd was, op zijn minst elkaar fiscale partner geweest en waren belastingzaken aan elkaar gerelateerd. In dat geval is het altijd verstandig om belangrijke documenten als origineel, scan of als fotokopie in uw bezit te hebben na scheiding.

Belastingaangifte na scheiding (laten) doen

In het jaar dat u bent gescheiden maar ook het navolgende jaar zult u aangifte moeten doen voor de inkomstenbelasting. U zult dan extra moeten letten op de eventuele aangepaste aftrekposten (zoals de hypotheekrente en/of de partneralimentatie), het gewijzigde inkomen of de gewijzigde omstandigheden. Daarna zult u moeten beoordelen of de toeslagen terecht zijn verkregen en voor de toekomst vastgesteld. Als u hier niet genoeg bekend mee bent, is het beter om de belastingaangifte uit te besteden door een belastingadviseur of accountant. Enerzijds heeft hij meer kennis van en ervaring met de aangiftes, anderzijds kunt u later eventueel een belastingclaim naar uw belastingadviseur of accountant verleggen.

Nieuwe partner

Gun uzelf en uw kind een herstelperiode van ten minste twee jaar voordat u een nieuwe vaste relatie aangaat. Voor uzelf om de oude relatie goed te verwerken en u te bezinnen op uw eigen rol in het 'mislukken' van de relatie. Probeer afspraakjes te beperken tot de momenten waarop uw kind niet bij u is. Verberg niet voor uw kind dat u soms met iemand uitgaat. Eerlijkheid versterkt de band met uw kind. Geef echter geen persoonlijke details of plannen voor de toekomst als die nog niet definitief zijn.

Als u eenmaal een nieuwe partner heeft, is het belangrijk dit nieuws zelf eerst aan uw ex-partner te vertellen en vervolgens aan uw kind. In het ouderschapsplan zou, als het goed is opgesteld, afgesproken moeten zijn dat ingrijpende wijzigingen voor uw kind onderling besproken moeten worden. De introductie van een nieuwe partner is daar één van.

Nawoord

Wij als auteurs hebben er alles aan gedaan om u, met dit eBOOK, zoveel mogelijk te informeren over de hoofdzaken bij (echt)scheiding. De totstandkoming van dit boek komt mede voort uit ons lidmaatschap van de Kring van Scheidingspecialisten (www.kvss.nl).

Wellicht mist u onderwerpen in dit eBOOK. Laat ons dit dan weten via: support@mscheidingsadvies.nl.

De reden waarom wij zoveel energie, aandacht en tijd in deze praktijkgids hebben gestoken is dat u gratis, zonder omwegen en met een gerust hart correcte en actuele informatie over (echt)scheiden moet kunnen vinden. Wij hopen dat u onze mening deelt en staan u, indien u daar behoefte aan heeft, graag te woord.

Scott Martens RPA CFE

Martens
Scheidingsadvies

O2 Scheidingsadvies

BudgetScheiding.NL

 EXPATDIVORCES.NL

drs. Hans Liefink RA

O₂ Accountants

O2 Scheidingsadvies

mr. Maarten de Mol van Otterloo

drs. Robbert van Woerden FFP CFP

mr. Rob Welling

mr. Nandi Kollenburg

“Een gratis eBook met alle hoofdzaken voor (echt)scheidende mensen in één oogopslag.”

Als u gaat (echt)scheiden, wilt u geen beginnersfouten maken. Fouten die moeilijk zijn terug te draaien en die u zelfs met gratis te verkrijgen informatie had kunnen voorkomen. Dat is de exacte reden waarom wij als auteurs van de Praktijkgids (echt)scheiding 2018 dit eBook hebben samengesteld. In dit eBook worden de meest voorkomende zaken van een (echt)scheiding behandeld en voor u op een rijtje gezet. Dit eBook mag daarom, na instemming van de auteurs van dit eBook, gratis aan u als consument verstrekt worden.

Praktijkgids (echt)scheiding 2018

Wilt u beschikken over echt alle “ins and outs” over (echt)scheiding? Dat kan.

Met de zeer complete praktijkgids voorkomt u dat:

- u de verkeerde scheidingsbeslissingen neemt;
- u de verkeerde scheidingsprofessional inschakelt;
- u minder vermogen of juist meer schulden krijgt dan bedoeld;
- u te veel of te lang alimentatie betaalt of juist te weinig alimentatie ontvangt;
- u onjuist omgaat met de koopwoning en de hypotheekrenteaftrek;
- u fouten begaat als (niet-)ondernemende ex-partner;
- u als samenwoner voorbij gaat aan belangrijke scheidingszaken;
- u uw kind onnodig beschadigt door de (echt)scheiding;
- u na uw (echt)scheiding onverwachte belastingen moet betalen.

De Praktijkgids (echt)scheiding 2018 is er vooral op gericht om u te behoeden voor veelgemaakte fouten bij (echt)scheiding. Deze gids is verkrijgbaar bij alle boekhandels en webshops voor € 49,95 inclusief btw. Het is een makkelijk te lezen gids die het gehele scheidingspectrum beslaat. De auteurs geven, vanuit hun eigen specialisme en per onderwerp, aan wat er mis kan gaan en wat u kunt doen om dit te voorkomen. De gids bevat meer dan 220 tips, adviezen, veelgemaakte fouten, aandachtspunten en (reken)voorbeelden. Allemaal handig gemarkeerd in kleurrijke en herkenbare kaders. De praktijkgids is met name gericht op consumenten, maar wordt ook als richtsnoer gebruikt door mediators, financial planners, accountants, fiscalisten, notarissen en advocaten.

In de inmiddels derde uitgave (2018) is de meest recente wet- en regelgeving opgenomen en is het boek uitgebreid met relevante teksten betreffende: de nieuwe wet beperking gemeenschap van goederen, hoe om te gaan beïnvloeding van inkomen en bedrijfswaarde door de ondernemer/ex-partner, het samenstellen van een praktische zorgregeling voor een minderjarig kind, ouderverstoting en oudervervreemding, ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van een kind en enkele nieuwe juridische, financiële en fiscale wetenswaardigheden omtrent (echt)scheiding.

**Gratis te verstrekken door
licentiehouders van dit eBook
aan consumenten**

